

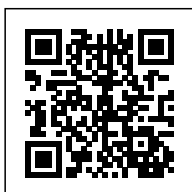

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

801/0

**Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 104/2013 Sb.,
o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění
pozdějších předpisů, a další související zákony**

Zástupce předkladatele: min. spravedlnosti
Doručeno poslancům: 29. dubna 2016 v 14:59

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne ... 2016,

**kterým se mění zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech
trestních, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o mezinárodní justiční spolupráci

Čl. I

Zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění zákona č. 77/2015 Sb., zákona č. 86/2015 Sb. a zákona č. .../2016 Sb., se mění takto:

1. V § 14 odst. 1 písm. b) se za slova „řízení o předání“ vkládají slova „z České republiky“ a za slova „hlavy II“ se vkládají slova „dílů 3 a 4“.
2. V § 83 odst. 1 se text „odst. 5“ nahrazuje textem „odst. 6“ a text „odst. 6“ se nahrazuje textem „odst. 7“.
3. V § 193 se za odstavec 7 vkládá nový odstavec 8, který včetně poznámky pod čarou č. 43 zní:

„(8) Je-li předávajícím státem členský stát, pro který je závazný právní předpis Evropské unie upravující právo na přístup k obhájci⁴³⁾, a osoba, o jejíž předání jde, nemá v trestním řízení v České republice, v němž byl vydán evropský zatýkací rozkaz, obhájce, má právo zvolit si obhájce za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro předávací řízení v předávajícím státě; ustanovení § 33 odst. 2 trestního řádu se přitom nepoužije. Pokud příslušný orgán předávajícího státu sdělí, že osoba, o jejíž předání jde, prohlásila, že si přeje tohoto práva využít, soud této osobě prostřednictvím příslušného orgánu předávajícího státu poskytne bez zbytečného odkladu přehled vhodných advokátů zaměřených na mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Zaměření podle věty druhé eviduje na žádost advokáta Česká advokátní komora v seznamu advokátů nebo seznamu evropských advokátů.

⁴³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody.“.

Dosavadní odstavce 8 a 9 se označují jako odstavce 9 a 10.

CELEX: 32013L0048

4. V § 203 se za odstavce 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:

„(5) Je-li vyžadujícím státem členský stát, pro který je závazný právní předpis Evropské unie upravující právo na přístup k obhájci⁴³⁾, poučí státní zástupce bez zbytečného odkladu po zahájení předběžného šetření o právech uvedených v § 204 odst. 3 větech první a druhé rovněž osobu, o jejíž předání jde, omezenou na svobodě z jiného důvodu než zadržení; ustanovení § 204 odst. 3 věty třetí se použije obdobně.“.

Dosavadní odstavce 5 až 9 se označují jako odstavce 6 až 10.

5. V § 203 odst. 10, § 205 odst. 5, § 208 odst. 2 a 5 a v § 210 odst. 6 se číslo „8“ nahrazuje číslem „9“.

6. V § 204 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Je-li vyžadujícím státem členský stát, pro který je závazný právní předpis Evropské unie upravující právo na přístup k obhájci⁴³⁾, státní zástupce nebo policejní orgán, který provedl zadržení, poučí zadrženou osobu již v průběhu zadržení o tom, že nemá-li v trestním řízení ve vyžadujícím státě, v němž byl nebo by mohl být vydán evropský zatýkácí rozkaz, obhájce, má právo zvolit si v souladu s právem vyžadujícího státu obhájce za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro řízení podle tohoto dílu. Zadrženou osobu poučí rovněž o tom, že prohlásí-li, že si přeje práva podle věty první využít, vyžadující stát je jí povinen poskytnout informace, které jí zvolení obhájce za tímto účelem usnadní. Prohlásí-li zadržená osoba, že si přeje využít práva podle věty první, státní zástupce o tom neprodleně informuje příslušný orgán vyžadujícího státu a informace, které obdrží od příslušného orgánu vyžadujícího státu za účelem uplatnění práva podle věty první, poskytne bez zbytečného odkladu zadržené osobě. Ustanovením tohoto odstavce není dotčen běh lhůt podle § 209.“.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 4 a 5.

CELEX: 32013L0048

7. V § 205 odst. 2 písm. a), § 215 odst. 4 a 5 a v § 225 odst. 1 se číslo „5“ nahrazuje číslem „6“.

ČÁST DRUHÁ

Změna trestního řádu

Čl. II

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 57/1965 Sb., zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 149/1969 Sb., zákona č. 48/1973 Sb., zákona č. 29/1978 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 178/1990 Sb., zákona č. 303/1990 Sb., zákona č. 558/1991 Sb., zákona č. 25/1993 Sb., zákona č. 115/1993 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 154/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 214/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 8/1995 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 150/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 166/1998 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 77/2001 Sb., zákona č. 144/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 424/2001 Sb., zákona č. 200/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 283/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 587/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 45/2005 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 239/2005 Sb., zákona č. 394/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 321/2006 Sb., zákona č. 170/2007 Sb., zákona č. 179/2007 Sb., zákona č. 345/2007 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 90/2008 Sb., zákona č. 121/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 135/2008 Sb., zákona č. 177/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 457/2008 Sb., zákona č. 480/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 52/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 272/2009 Sb., zákona č. 306/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 163/2010 Sb., zákona č. 197/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 219/2010 Sb., zákona č. 150/2011 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 207/2011 Sb., zákona č. 330/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 459/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 43/2012 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 273/2012 Sb., zákona č. 390/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 141/2014 Sb., zákona č. 77/2015 Sb., zákona č. 86/2015 Sb. a zákona č. .../2016 Sb., se mění takto:

1. V § 33 odst. 5 se slova „, v případě, že bude vzat do vazby“ zrušují.
2. V § 69 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Zatčená osoba má právo zvolit si obhájce, mluvit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zatčení. Zatčená osoba má dále právo na své náklady komunikovat prostřednictvím písemných sdělení nebo telefonu s osobou, kterou sama určí, je-li to technicky možné a pokud to okolnosti umožňují, zejména neohrozí-li to dosažení účelu trestního řízení nebo nebrání-li tomu zájem na ochraně oběti; tato komunikace podléhá kontrole. Zatčený cizinec má právo, aby byl o jeho zatčení vyrozuměn konzulární úřad státu, jehož je občanem, a právo na komunikaci s tímto konzulárním úřadem. Nemá-li zatčený cizinec dostatek finančních prostředků, komunikace s konzulárním úřadem se mu umožní

bezplatně. O těchto právech je třeba zatčenou osobu poučit a poskytnout jí plnou možnost jejich uplatnění.“.

Dosavadní odstavce 4 až 6 se označují jako odstavce 5 až 7.

CELEX: 32013L0048

3. V § 76 odstavec 6 zní:

„(6) Zadržený podezřelý má právo požadovat, aby obhájce byl přítomen při jeho výslechu podle odstavce 3, ledaže je obhájce ve lhůtě uvedené v odstavci 4 nedosažitelný.“.

4. Za § 76a se vkládá nový § 76b, který včetně nadpisu zní:

„§ 76b

Práva zadržené osoby

Zadržená osoba má právo zvolit si obhájce, mluvit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zadržení. Zadržená osoba má dále právo na své náklady komunikovat prostřednictvím písemných sdělení nebo telefonu s osobou, kterou sama určí, je-li to technicky možné a pokud to okolnosti umožňují, zejména neohrozí-li to dosažení účelu trestního řízení nebo nebrání-li tomu zájem na ochraně oběti; tato komunikace podléhá kontrole. Zadržený cizinec má právo, aby byl o jeho zadržení vyrozuměn konzulární úřad státu, jehož je občanem, a právo na komunikaci s tímto konzulárním úřadem. Nemá-li zadržený cizinec dostatek finančních prostředků, komunikace s konzulárním úřadem se mu umožní bezplatně. O těchto právech je třeba zadrženou osobu poučit a poskytnout jí plnou možnost jejich uplatnění.“.

CELEX: 32013L0048

5. Za § 466 se vkládá nový § 466a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 11 zní:

„§ 466a

Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie¹¹⁾.

¹¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody.“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o výkonu vazby

Čl. III

V § 13a odst. 1 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění zákona č. 52/2004 Sb. a zákona č. 276/2013 Sb., se slovo „Obviněnému“ nahrazuje slovem „Obviněný“ a slova „se zpravidla umožní použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou.“^{4b)} se nahrazují slovy „má právo na použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou v době vymezené vnitřním řádem vazební věznice; toto právo lze omezit pouze v odůvodněných případech, zejména je-li to nutné k ochraně bezpečnosti nebo práv jiných osob.“.

Poznámka pod čarou č. 4b se zrušuje.

CELEX: 32013L0048

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o soudnictví ve věcech mládeže

Čl. IV

V § 46 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění zákona č. .../2016 Sb., se na konci odstavce 2 doplňují věty „Namísto zákonného zástupce nebo opatrovníka, kteří nemohou mladistvého zastupovat pro střet zájmů, se vyrozumí, je-li to v zájmu mladistvého, opatrovník ustanovený podle § 43 odst. 2. Zaměstnavatel mladistvého se vyrozumí pouze, prohlásí-li mladistvý, popřípadě jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, že s takovým vyrozuměním souhlasí.“.

CELEX: 32013L0048

ČÁST PÁTÁ

ÚČINNOST

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 15. listopadu 2016.

CELEX: 32013L0048

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Předkládaný návrh zákona, kterým se mění zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, zapracovává zejména požadavky vyplývající pro Českou republiku z čl. 10 bodů 4, 5 a 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody (dále také „směrnice 2013/48/EU“ nebo „směrnice“). Cílem návrhu zákona je uvést českou právní úpravu do souladu s požadavky plynoucími z této směrnice.

V podrobnostech k platnému právnímu stavu odkazujeme na Závěrečnou zprávu o hodnocení dopadů regulace. Současná právní úprava neobsahuje žádný deficit ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen, když žádným způsobem nerozlišuje muže a ženy.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

K odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy odkazujeme na Závěrečnou zprávu o hodnocení dopadů regulace, ve kterém jsou důvody pro přijetí navrhovaných změn velmi detailně popsány.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu a nestanovuje odchylky ve vztahu k zákazu diskriminace, nezavádí žádné rozdíly na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. Navrhovaná právní úprava není rovněž v rozporu se zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).

Ve vztahu k rovnosti pohlaví navrhovaná právní úprava nemá bezprostřední, ani sekundární dopady na rovnost mužů a žen a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro ně odlišné podmínky.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Nezbytnost navrhované právní úpravy vyplývá z povinnosti implementovat směrnici 2013/48/EU, blíže lze odkázat na Závěrečnou zprávu o hodnocení dopadů regulace.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhované řešení je v souladu s předpisy tvořícími ústavní pořádek. Návrh novelizace respektuje zásadu, podle níž lze státní moc uskutečňovat pouze na podkladě zákona a v jeho mezích.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami Evropské unie

Předkládaný návrh zákona není v rozporu s právními předpisy Evropské unie. Navrhovanou právní úpravou se do českého právního řádu transponují požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody. Navržená právní úprava je rovněž v souladu s Listinou základních práv Evropské unie.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázaná

Navrhované řešení je v souladu s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky a zajišťuje také právní prostředí pro realizaci současných i budoucích mezinárodních závazků z mezinárodních smluv podle čl. 49 Ústavy České republiky.

Soulad s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a judikaturou Evropského soudu pro lidská práva

Návrh zákona plně vyhovuje požadavkům plynoucím Evropské úmluvy o ochraně lidských práv. Navržené změny umožní lépe vykonávat osobám, o jejichž předání jde, jejich práva na obhajobu [čl. 6 odst. 3 písm. c) Úmluvy]. Rovněž zadrženým a zatčeným osobám bude umožněno komunikovat s osobami blízkými již od okamžiku omezení osobní svobody, což bude mít pozitivní dopad na výkon práva na soukromý a rodinný život (čl. 8 odst. 1 Úmluvy). Navrhované omezení výkonu tohoto práva je pak v souladu s čl. 8 odst. 2 a čl. 18 Úmluvy.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované úpravy na státní rozpočet a ostatní rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Předpokládané finanční dopady jsou podrobně rozepsány v Závěrečné zprávě o hodnocení dopadů regulace.

Navrhovaná právní úprava má pozitivní dopady na podnikatelské prostředí, pokud jde o možnost advokátů ve vyžadujícím státě poskytovat za úplatu právní služby osobám, o jejichž předání půjde.

Navrhovaná právní úprava nebude mít sociální dopady a ani vliv na životní prostředí.

8. Zhodnocení navrhovaného řešení k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava zakládá dílčí zpracování osobních údajů advokátů, kteří chtějí poskytovat pomoc obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro předávací řízení v předávacím státě (tedy advokátů, kteří požádají o zapsání zaměření mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních). Správcem těchto osobních údajů ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), pro potřeby návrhu zákona bude Česká advokátní komora, která již nyní vede seznam advokátů na základě § 55d zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétní přehled vhodných obhájců (vytvořený podle požadavků každého konkrétního případu předávacího řízení) budou tvořit soudy, tato činnost představuje zpracování osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů (v ideálním případě pak budou soudy poskytovat toliko odkaz na internetové stránky České advokátní komory s příslušnými instrukcemi k vytvoření přehledu přímo osobou, o jejíž předání jde). Tento konkrétní přehled obhájců poskytnou (případně odkaz na internetové stránky České advokátní komory) prostřednictvím příslušného orgánu členského státu Evropské unie, což je v souladu s § 27 zákona o ochraně osobních údajů, neboť toto ustanovení umožňuje volný pohyb osobních údajů, pokud jsou údaje předány do členského státu Evropské unie. Z těchto důvodů je navrhovaná právní úprava v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná úprava nepřináší s sebou zvýšení korupčního rizika. Rozsah návrhu je přiměřený množině vztahů, které má upravovat a nerozšiřuje kompetence orgánů veřejné správy. Navrhovanou úpravou se pouze transponují právní předpisy Evropské unie.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná úprava nebude mít žádný dopad na bezpečnost státu nebo obranu státu.

11. Právní prostředky ochrany podle čl. 12 směrnice 2013/48/EU

Kromě systému řádných (stížnost proti usnesení, odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně) a mimořádných opravných prostředků (dovolání, obnova řízení, stížnost pro porušení zákona) je v trestním řízení dána možnost přezkoumat postup jednotlivých orgánů činných v trestním řízení i v jeho průběhu - jedná se zejména o možnost žádat o přezkum postupu policejního orgánu podle § 157a trestního řádu, podle něhož ten, proti němuž se trestní řízení vede, má právo kdykoliv v průběhu přípravného řízení žádat státního zástupce (i neformálně), aby byly odstraněny průtahy v řízení nebo závady v postupu policejního orgánu. Tato žádost není vázána lhůtou. Žádost je nutno státnímu zástupci ihned předložit a státní zástupce ji musí neprodleně vyřídit. O výsledku přezkoumání musí být žadatel vyrozuměn. Ve vztahu k činnosti státního zástupce pak jde o možnost iniciovat provedení dohledu nad postupem státního zástupce podle § 12c zákona č. 183/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním zastupitelství“). Účelem dohledu je především zajistit účinnou kontrolu toho, zda státní zástupci řádně realizují své povinnosti hájit veřejný zájem a vykonávat svoji zákonnou působnost, a zda jim svěřené případy vyřizují bez průtahů. Pokud je v rámci dohledu zjištěno, že postup státního zastupitelství nebyl správný, uloží dohledové státní zastupitelství nižšímu státnímu zastupitelství písemný pokyn k nápravě. Pokyn je pro nižší státní zastupitelství závazný. Pokyn může nižší zastupitelství odmítnout pouze tehdy, domnívá-li se, že tento je v rozporu se zákonem. Pokud dohledové státní

zastupitelství i poté na splnění svého pokynu trvá a neuplatní jiný postup, věc musí nižšímu státnímu zastupitelství odejmout a vyřídit ji samo. Obdobně se postupuje, pokud je nižší státní zastupitelství nečinné. Výsledek přezkoumání postupu státního zastupitelství se vždy sdělí žadateli o provedení dohledu. Ve vztahu k soudcům je možné se podle § 164 a násl. zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, obracet na orgány státní správy soudů se stížnostmi, jde-li o průtahy v řízení nebo o nevhodné chování soudních osob anebo narušování důstojnosti řízení před soudem.

Při omezení osobní svobody osoby je svěřen dozor nad dodržováním právních předpisů v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova anebo zabezpečovací detence, a v jiných místech, kde je podle zákonného oprávnění omezována osobní svoboda (rovněž policejní cela), státnímu zastupitelství [§ 4 odst. 1 písm. b) zákon o státním zastupitelství], které vystupuje jako nezávislý orgán s dostatečnými oprávněními ve vztahu k orgánům, které zajišťují výkon omezení osobní svobody. Je dán nejen právní rámec záruk práv a oprávněných zájmů osob zbavených osobní svobody a prostředků, které tyto osoby k jejich uplatnění smějí užívat, ale i faktické umožnění bez negativních následků kontaktovat příslušné orgány. Prostředky k uplatnění práv a oprávněných zájmů jsou především stížnosti a žádosti adresované orgánům příslušným k jejich vyřízení, jimiž se rozumí jak státní orgány České republiky, tak mezinárodní orgány a organizace, které jsou na celosvětové i evropské úrovni považovány za součást procesu získávání a prošetřování informací o porušování lidských práv. Rovněž je možné podat ústavní stížnost k Ústavnímu soudu, jehož úkolem je zejména chránit ústavnost, základní práva a svobody vyplývající z Ústavy, Listiny základních práv a svobod a dalších ústavních zákonů České republiky a garantovat ústavní charakter výkonu státní moci. Další možností je obrátit se na Veřejného ochránce práv, který je zřízen k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí, vykonávajících státní správu, pokud je jejich jednání v rozporu s právem, případně právu sice neodporuje, ale je jinak vadné či nesprávné, nebo jsou-li tyto orgány nečinné. Česká republika je členem Rady Evropy, proto se mohou osoby obracet rovněž na Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku. Osoby, jejichž práva byla porušena, mohou po státu požadovat kompenzaci na základě zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

Zvláštní část

K článku I [změna zákona o mezinárodní justiční spolupráci]

K bodu 1 [§ 14 odst. 1 písm. b)]

Navrhuje se zpřesnění tohoto ustanovení, které sleduje odstranění případných interpretačních nejasností a sporů. Současná dikce tohoto ustanovení umožňuje výklad, že osoba, o jejíž předání jde, musí mít obhájce vždy, ať už je předávána do jiného členského státu nebo je předávána z jiného členského státu.

Takový výklad však neobstojí proti výkladu systematickému a teleologickému. Podle důvodové zprávy jsou v odstavci prvním § 14 taxativně uvedeny případy související s vydáním osoby a předáním osoby na základě evropského zatýkacího rozkazu z České republiky do cizího státu. Toto ustanovení implementuje článek 11 bodu 2 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, podle kterého má osoba, o jejíž předání jde a která je zatčena za účelem výkonu evropského zatýkacího rozkazu, právo na právního zástupce pouze v předávajícím státě.

Jelikož díl 4 hlavy II části páté se upravující předání s Islandem a Norskem se vztahuje na předání do České republiky (§ 224) i na předání z České republiky (§ 225), bylo ustanovení § 14 odst. 1 písm. b) dále precizováno doplněním slov „z České republiky“.

K bodu 2 (§ 83 odst. 1)

Jedná se o legislativně technickou změnu způsobenou vložení nového odstavce do § 69 trestního řádu.

K bodu 3 (§ 193 odst. 8)

Tento bod implementuje čl. 10 bod 5 větu druhou směrnice 2013/48/EU a zakotvuje povinnost umožnit osobě, o jejíž předání jde, zvolit si spolupracujícího obhájce, tedy obhájce v České republice jako vyžadující státě, který bude poskytovat pomoc obhájci zvolenému nebo ustanovenému v předávacím řízení v předávajícím státě. Úkolem spolupracujícího obhájce bude zejména přezkoumat trestní řízení, ve kterém byl vydán evropský zatýkací rozkaz, a sdělit svému kolegovi v předávajícím státě skutečnosti, které by byly podstatné pro předávací řízení a které by mohly být důvodem pro rozhodnutí o nepředání (srov. § 205 odst. 2 zákona o mezinárodní justiční spolupráci). Bude však záležet na konkrétní domluvě mezi osobou, o jejíž předání jde, a zvoleným spolupracujícím obhájcem, v jakém rozsahu bude tento obhájce poskytovat pomoc (zda se omezí pouze na poskytování spolupráce kolegovi z předávajícího státu v předávacím řízení, či zda si jej osoba zvolí i pro následné trestní řízení vedené v České republice). Pokud si osoba, o jejíž předání jde, bude přát svého práva zvolit si spolupracujícího obhájce využít, sdělí to příslušný orgán předávajícího státu českému soudu (příslušnost soudu je dána podle § 192 zákona o mezinárodní justiční spolupráci). Příslušnému českému soudu tak vznikne povinnost bez zbytečného odkladu předat příslušnému orgánu předávajícího státu přehled vhodných obhájců. Poskytnutím tohoto seznamu bude v zásadě splněna povinnost plynoucí českému soudu, to však nevylučuje jeho další součinnost, jejímž účelem bude zajištění účinného výkonu právní pomoci. Dikce směrnice sice počítá s tím, že povinností České republiky je poskytnout přehled vhodných advokátů přímo osobám, o jejichž předání jde, nicméně za praktičtější lze považovat, aby tento seznam poskytl soud příslušnému orgánu předávajícího státu, který jej pak těmto

osobám předá (v opačném případě by totiž český soud ve většině případů nevěděl na jakou adresu má vyžádané osobě doručovat, rovněž doručování poštou lze považovat za významně pomalejší). Tento výklad je navíc v souladu s účelem samotné směrnice.

Povinnost příslušného českého soudu poskytnout osobě, o jejíž předání jde, přehled vhodných obhájců je dána pouze v případě, že v trestním řízení, ve kterém vydal evropský zatýkací rozkaz, nemá již tato osoba zvoleného nebo ustanoveného obhájce. Přesto nelze vyloučit poskytnutí přehledu vhodných obhájců, pokud o to osoba, o jejíž předání jde, projeví zájem, zejména za situace, kdy mu obhájce v trestním řízení, ve kterém byl vydán evropský zatýkací rozkaz, byl ustanoven.

Navrhovaná změna zavádí pouze právo zvolit si spolupracujícího obhájce v souladu s právem vyžadujícího státu, nikoliv nechat si tohoto obhájce ustanovit. Osoba si obhájce v České republice jako vyžadující stát zvolí vždy na své náklady. Vyloučení použití § 33 odst. 2 trestního řádu je odůvodněno skutečností, že se jedná o dvojí obhajobu. V předávajícím státě je vždy osoba, o jejíž předání jde, právně zastoupena (článek 11 bodu 2 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy), což již plně postačuje k zajištění právní pomoci. Využití spolupracujícího obhájce tak je umožněno výlučně na náklady osoby, o jejíž předání jde.

Evidenci advokátů a usazených evropských advokátů (dále jen advokátů) zaměřených na mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, z kterých příslušné soudy budou tvořit přehled vhodných obhájců pro konkrétní osobu, o jejíž předání jde, povede Česká advokátní komora. Při jednání s Českou advokátní komorou bylo dohodnuto, že pro tyto účely bude sloužit modifikovaný vyhledávač advokátů (dostupný na webových stránkách České advokátní komory). Dojde k vytvoření zaměření *mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních*, které umožní vyfiltrovat odborně vybavené advokáty, kteří projeví zájem o poskytování tohoto druhu právních služeb (srov. dleci na žádost advokáta). Filtrovat je bude možné i na základě jejich jazykové vybavenosti, která je rovněž důležitá při spolupráci mezi obhájci z různých států. Výsledkem bude přehled vhodných obhájců, který bude možné předložit osobě, o jejíž předání jde (v současné době výsledný přehled neobsahuje kontaktní údaje, případně další rozhodné údaje, rovněž jej nelze exportovat, což však dle vyjádření České advokátní komory bude upraveno). Jako navazující nelegislativní opatření dojde též ke změně instrukce Ministerstva spravedlnosti tak, aby v případě, že osoba, o jejíž předání jde, prohlásí, že si přeje využít svého práva na spolupracujícího obhájce, bude soud cizozemskému orgánu zasílat přímo odkaz na vyhledávač advokátů s podrobnými instrukcemi, které by umožnily příslušnému orgánu cizozemského státu vytvořit přehled vhodných obhájců podle požadavků osoby, o jejíž předání jde, popřípadě tento přehled z webových stránek příslušný soud exportuje a pošle jej v elektronické či tištěné podobě. Z hlediska efektivnosti i s ohledem na lhůty, které jsou stanoveny pro předávací řízení, se jeví jako vhodné, aby byl v části f) evropského zatýkacího rozkazu přímo uveden odkaz na vyhledávač advokátů s podrobnými instrukcemi.

Směrnice 2013/48/EU není v době předložení návrhu tohoto zákona závazná ani použitelná pro Velkou Británii, Irsko a ani Dánsko. Vzhledem k tomu, že povinnosti vyplývající ze směrnice se na tyto státy nevztahují, stanovuje se, že právo zvolit si spolupracujícího obhájce má osoba, pouze je-li předávajícím státem členský stát, pro který je závazný právní předpis Evropské unie upravující právo na přístup k obhájci, a pouze takové osoby tak je o tomto právu třeba poučovat. S omezenou závazností pouze pro některé členské státy se návrh vypořádává obdobně jako novela zákona o mezinárodní justiční spolupráci, již se implementuje směrnice o evropském ochranném příkazu (zákon č. 77/2015 Sb., kterým

se mění zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, a další související zákony, k důvodům této díkce srov. stanovisko odboru kompatibility, č. j. 403/14, k tomuto zákonu).

Poznámka pod čarou č. 43, ve které je odkaz na směrnici 2013/48/EU, je implementací čl. 15 bodu 2 této směrnice.

K bodu 4 (§ 203 odst. 5)

Změny navrhované v novém ustanovení § 203 odst. 5 jdou nad rámec doslovného výkladu směrnice 2013/48/EU, neboť toto ustanovení dopadá i na případy, kdy je předběžné šetření podle § 203 zákona o mezinárodní justiční spolupráci konáno bez toho, že by osoba byla zadržena na základě evropského zatýkácího rozkazu. Směrnice, je-li doslovně vykládána, se totiž vztahuje jen na ty případy, kdy osoba bude zbavena svobody na základě evropského zatýkácího rozkazu. Přiznávat však práva, která plynou z čl. 10 bodů 4 a 5 věty první směrnice, jen osobě, která je omezena na svobodě na základě evropského zatýkácího rozkazu, by bylo v rozporu s účelem směrnice, neboť osoba se nachází fakticky ve stejné situaci jako osoba, která je ve výkonu trestu, ve vazbě nebo je omezena na svobodě z jiného důvodu (v těchto případech je právo osob najít a zvolit si obhájce ve vyžadujícím státě značně omezeno a ztíženo). Proto se právo být poučen o tom, že si ve vyžadujícím státě může zvolit obhájce, přiznává všem osobám, které jsou v České republice omezeny na svobodě z jakéhokoli důvodu. Z výše uvedeného tak vyplývá, že státní zástupce nemá tyto povinnosti vůči osobě, o jejíž předání jde, bude-li předběžné šetření této osoby vedeno na svobodě.

K postupu státního zástupce více v odůvodnění k bodu 6.

K omezené závaznosti směrnice pouze pro některé členské státy více v odůvodnění k bodu 3.

K bodům 5 a 7 [§ 203 odst. 10, § 205 odst. 2 písm. a) a odst. 5, § 208 odst. 2 a 5, § 210 odst. 6, § 215 odst. 4 a 5 a v § 225 odst. 1]

Jedná se o legislativně technickou změnu způsobenou vložím nového odstavce v § 203.

K bodu 6 (§ 204 odst. 3)

Tento bod implementuje čl. 10 body 4 a 5 větu první směrnice 2013/48/EU a zakotvuje poučovací povinnost státního zástupce (příslušnost státního zástupce je dána podle § 202 odst. 2 zákona o mezinárodní justiční spolupráci) nebo policejního orgánu, který provedl zadržení, vůči zadržené osobě (osobě, o jejíž předání jde). Byť díkce směrnice hovoří výslovně pouze o jedné poučovací povinnosti (o právu zvolit si ve vyžadujícím státě spolupracujícího obhájce), jeví se jako vhodné poučit zadrženou osobu rovněž o tom, že vyžadující stát je jí povinen, pro případ, kdy v tomto státě nemá obhájce, poskytnout informace, které jí usnadní zvolení obhájce v tomto státě. Tyto informace, obdržené od ostatních členských států, mohou mít rozdílnou povahu, neboť směrnice pojem informace blíže nespecifikuje¹. Bez tohoto poučení nebude zadržená osoba vědět, že prohlásí-li, že si

¹ V bodu 46 recitálu směrnice se uvádí: „Příslušný orgán vydávajícího členského státu by měl poté, co byl informován o tom, že vyžádaná osoba si přeje v tomto členském státě jmenovat obhájce, poskytnout bez zbytečného prodlení vyžádané osobě informace, aby jí usnadnil jmenování obhájce v uvedeném členském státě. Tyto informace by mohly například zahrnovat aktuální seznam obhájců, nebo jméno obhájce působícího ve vydávajícím státě, který může poskytnout informace a poradenství ve věcech týkajících se evropského

přeje využít svého práva na spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě, budou jí informace, které jí usnadní zvolení takového obhájce ve vyžadujícím státě, poskytnuty.

Poučení se zadržené osobě poskytne již v průběhu zadržení, podle dikce směrnice bez zbytečného odkladu, v praxi pak bude nejvhodnější poučit zadrženou osobu společně s poučením podle § 93 odst. 2 věty druhé zákona o mezinárodní justiční spolupráci.

Státnímu zástupci je uložena povinnost pro případ, kdy zadržená osoba prohlásí, že si přeje využít svého práva na spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě pro řízení o předání na základě evropského zatýkacího rozkazu, informovat o tomto prohlášení zadržené osoby vyžadující stát. Z důvodu účelného uplatnění práv zadržené osoby se ukládá státnímu zástupci nad rámec směrnice povinnost poskytnout informace, které obdrží od příslušného orgánu vyžadujícího státu, zadržené osobě. Pokud to bude nezbytné, není vyloučena ani další aktivita státního zástupce jdoucí nad rámec těchto povinností k zajištění účinného výkonu právní pomoci. Prohlášení zadržené osoby o tom, že má zájem o spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě, nemusí splňovat žádné formální požadavky, může být v podstatě nahrazeno jakýmkoliv projevem vůle, z kterého bude českým orgánům patrné, že je jím projevten takovýto zájem.

Protože zákon o mezinárodní justiční spolupráci umožňuje zahájit předběžné šetření v řízení o předání na základě evropského zatýkacího rozkazu i bez vydání evropského zatýkacího rozkazu (§ 203 odst. 2), navrhuje se poučit rovněž zadrženou osobu, proti které by mohl být evropský zatýkací rozkaz teprve vydán. Toto je odůvodněno postavením této osoby, které je fakticky stejné jako postavení osoby, která byla zadržena na základě již vydaného evropského zatýkacího rozkazu.

Informaci o tom, že zadržená osoba prohlásila, že si přeje využít svého práva na spolupracujícího obhájce, neprodleně sdělí státní zástupce příslušnému orgánu vyžadujícího státu. Pro případ, že evropský zatýkací rozkaz nebyl vydán a ani dosud nebylo požádáno o jeho vydání podle § 203 odst. 2 věty poslední zákona o mezinárodní justiční spolupráci, měla by informace o prohlášení zadržené osoby být sdělena příslušnému orgánu vyžadujícího státu společně se žádostí o doručení evropského zatýkacího rozkazu (tedy informace o prohlášení by neměla předcházet žádosti o doručení).

Navrhovaná změna zavádí pouze právo zvolit si spolupracujícího obhájce v souladu s právem vyžadujícího státu, nikoliv právo nechat si tohoto obhájce ustanovit. To však nevylučuje možnost ustanovení obhájce v tomto státě, pokud to jeho právní řád připouští. Osoba si obhájce ve vyžadujícím státu zvolí vždy na své náklady, pokud právní řád některého členského státu neumožňuje pro tyto případy požádat o bezplatnou obhajobu.

Věta poslední navrhovaného ustanovení § 204 odst. 3 implementuje článek 10 odst. 6 směrnice, který v první části hovoří obecně o lhůtách podle rámcového rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu, nicméně z dalšího textu je zřejmé, že jde o lhůty pro rozhodnutí o předání, které jsou obsaženy v § 209 zákona o mezinárodní justiční spolupráci.

K účelu spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě více v odůvodnění k bodu 3.

K omezené závaznosti směrnice pouze pro některé členské státy více v odůvodnění k bodu 3.

zatýkacího rozkazu. Členské státy by mohly požadovat, aby takový seznam sestavila příslušná advokátní komora.“ Recitál však je pouze vodítkem, proto není vyloučeno jiné řešení členskými státy.

K článku II [změna trestního řádu]

K bodu 1 [§ 33 odst. 5]

V návaznosti na zavedení nových ustanovení § 69 odst. 4 a § 76b tyto práva náleží i zatčeným a zadrženým osobám, nikoliv pouze osobě vzaté do vazby. Proto se navrhuje vypustit poslední část věty druhé.

K bodům 2 a 4 [§ 69 odst. 4 a § 76b]

Čl. 6 bodu 1 a čl. 7 bodu 1 směrnice 2013/48/EU zakotvují práva osob omezených na svobodě, kterým bylo sděleno obvinění, na komunikaci s třetími osobami a konzulárním úřadem a na vyrozumění konzulárního úřadu. Tato práva jsou v současné době přiznána pouze osobám vzatým do vazby (§ 13, § 13a a § 28 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů). Z hlediska jiných omezení svobody podle trestního řádu tyto práva osobám přiznána nejsou, byť směrnice stanoví umožnění kontaktu i v těchto případech. Z tohoto důvodu se navrhuje přiznat tyto práva i osobám zatčeným a zadrženým, byť zatčení a zadržení je omezením svobody pouze dočasného charakteru směřující k rozhodnutí o vazbě.

Zatčené a zadržené osoby mohou na své náklady komunikovat písemnými sděleními (srov. § 13 zákona o výkonu vazby) nebo telefonicky. Písemná sdělení s ohledem na krátké trvání zatčení (maximálně 24 + 24 hodin) a zadržení (maximálně 48 + 24 hodin) nebudou zcela vhodným způsobem komunikace, primárně by měla být tedy umožněna komunikace telefonická. Směrnice nestanovuje žádné požadavky na prostředky komunikace s třetími osobami [srov. oproti tomu čl. 3 odst. 3 písm. a) nebo čl. 7 odst. 2 směrnice, které výslovně stanovují osobní návštěvy ve vztahu k obhájcům a konzulárním úřadům]. Bod 36 věta poslední recitálu směrnice uvádí, že členské státy mohou učinit praktická opatření v souvislosti s časovým rozvržením, prostředky, dobou trvání a četností komunikace s třetími osobami s ohledem na potřebu udržet řád a bezpečnost na místě, kde se osoba zbavená svobody nachází. Návštěvy třetích osob v místech, kde jsou zatčení a zadržení drženi, se jeví jako problematické nejen z hlediska organizačního, ale i bezpečnostního, z tohoto důvodu se navrhuje zatčeným a zadrženým osobám umožnit komunikaci s třetími osobami pouze prostřednictvím písemných sdělení nebo telefonu. Pokud zadržené nebo zatčené osoby budou rozhodnutím soudu vzaty do vazby, je jim komunikace s třetími osobami umožněna i prostřednictvím osobních návštěv (§ 14 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby).

Směrnice přiznává právo komunikovat alespoň s jednou osobou, kterou si zatčené nebo zadržené osoby samy navrhnou. Navrhuje se proto přiznat právo komunikovat pouze s jednou osobou, kterou samy určí. Nelze však vyloučit postup jdoucí nad rámec tohoto práva, tedy v konkrétním případě umožnit komunikace s více osobami.

Na rozdíl od vazby se rozšiřuje možnost omezení práva komunikovat s třetími osobami. Toto právo je možné uplatnit pouze tehdy, je-li to technicky možné a pokud to okolnosti umožňují. Ustanovení obsahuje demonstrativní výčet takovýchto okolností, lze tedy odůvodnit omezení i jiným než výslovně uvedeným důvodem, tento důvod však musí v souladu se smyslem směrnice (srov. čl. 5 bod 4 a bod 36 recitálu směrnice). V souladu se smyslem směrnice ostatně musejí být vykládány rovněž i výslovně uvedené důvody. Ohrožení účelu trestního řízení bude možné dovodit například, je-li dána obava z ovlivňování svědků nebo z ohrožení bezpečnosti místa, kde je osoba omezena na svobodě. Technicky nemožné zajistit komunikaci pak bude například při převozu zatčené nebo zadržené osoby, nebo místo, kde osoba bude omezena na svobodě, nebude vybaveno vhodnými telefonními aparáty. V případě, že se některý z těchto důvodů bude vztahovat výlučně na osobu, kterou si zatčená nebo zadržená

osoba určila, mělo by jí být umožněno komunikovat s jinou vhodnou osobou alternativně určenou.

Směrnice ve svém čl. 6 zakotvuje právo na komunikaci s třetími osobami, o kontrole této komunikace mlčí (srov. a contrario čl. 4 směrnice, který výslovně zakotvuje důvěrnost komunikace s obhájcem), z tohoto důvodu se navrhuje podřídít komunikaci s třetí osobou kontrole. Stanovení kontroly vyplývá z praktických požadavků, tedy především z požadavku na zajištění bezpečnosti a zabránění maření účelu trestního řízení. Kontrolou se rozumí především seznámení se s obsahem písemných sdělení (analogicky možné použít § 13 odst. 2 a 3 zákona o výkonu vazby) a s telefonáty formou odposlechu, o nichž lze rovněž pořizovat záznam (analogicky možné použít § 13a odst. 5 zákona o výkonu vazby a to včetně zákazu kontroly). To nevylučuje použití jiných vhodných prostředků kontroly, neboť komunikace u zatčených nebo zadržených osob nemusí mít vždy jasně daná pravidla jako je tomu ve vazbě, kontrola by se tak měla přizpůsobit vždy konkrétním skutkovým okolnostem.

Zatčeným a zadrženým cizincům se navrhuje rovněž přiznat práva na vyrozumění konzulárního úřadu státu, jehož jsou občany, o jejich omezení na osobní svobodě a na komunikaci s tímto úřadem. Čl. 7 směrnice nepřipouští jejich omezení, jedná se tedy o absolutní práva, což se odráží i v navrhovaném textu, kdy věta třetí (na rozdíl od věty druhé) neobsahuje žádná omezení a ani nepřipouští kontrolu. Komunikací se myslí nejen písemná sdělení či telefon, ale rovněž osobní návštěva (srov. čl. 7 odst. 2 směrnice). Cizincům je umožněno komunikovat s konzulárním úřadem bezplatně, pokud nemají dostatek finančních prostředků. Zákon o výkonu vazby přiznává bezplatnou pouze komunikaci písemnými sděleními, jelikož však vzhledem ke krátkému trvání zatčení a zadržení by komunikace měla z důvodu naplnění smyslu tohoto práva být primárně telefonická, přiznává se cizincům bezplatně rovněž tento druh komunikace.

Z důvodu předcházení případných výkladových problémů se navrhuje výslovně zakotvit právo zadržených nebo zatčených osob zvolit si obhájce a radit se s ním již v průběhu zadržení nebo zatčení (dnes pro osoby obviněné vyplývá z § 33 odst. 1 věty třetí trestního řádu, pro zadrženého podezřelého z § 76 odst. 6 trestního řádu) a právo mluvit s obhájcem bez přítomnosti třetích osob (toto vyplývá z § 76 odst. 6 trestního řádu pouze pro zadržené podezřelé). Dikce věty první nepřipouští za žádných okolností kontrolu komunikace mezi zadrženou nebo zatčenou osobou a jejím obhájcem (srov. a contrario část věty druhé za středníkem).

Tato ustanovení jsou doplněna § 24 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, kde je upraveno vyrozumění osoby blízké nebo jiné osoby o omezení osobní svobody a vyšetření nebo ošetření lékařem a § 46 zákona o soudnictví ve věcech mládeže, kde je upraven rozšířený okruh osob (subjektů), které je nutné vyrozumět o zatčení nebo zadržení mladistvého.

Práva zatčených osoby se navrhuje zařadit do § 69 trestního řádu, kde je komplexně upravena problematika zatčení, práva zadržené osoby pak z hlediska systematiky nezbyde než zařadit do nového § 76b trestního řádu.

K bodu 3 [§ 76 odst. 6]

V návaznosti na zavedení nového ustanovení § 76b, které obsahuje (některá) práva zadržených osob včetně práva zvolit si obhájce, hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zadržení, rovněž i povinnost poučit zadrženou osobu o jejích právech a poskytnout jí plnou možnost jejich uplatnění, se navrhuje v ustanovení § 76 odst. 6

ponechat pouze část věty první za středníkem. Práva uvedená v tomto odstavci se vztahují výlučně na zadrženého podezřelého (srov. větu posledního tohoto odstavce). Tímto způsobem bude právo hovořit s obhájcem bez přítomnosti třetích osob rozšířeno i na zadržené obviněné (v současné době toto právo nelze dovodit ani z § 33 odst. 1, neboť podle věty šesté tohoto ustanovení náleží pouze obviněnému ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody). Označení zadržený podezřelý se navrhuje po vzoru § 179b odst. 2 věty druhé.

K bodu 5 [§ 466a]

Nově se po vzoru § 419a trestního zákoníku navrhuje zavést odkaz na příslušné předpisy Evropské unie, které jsou trestním řádem z podstatné části implementovány.

K článku III [změna § 13a odst. 1 zákona o výkonu vazby]

Tato změna se navrhuje z důvodu zvýšení právní jistoty osob vazebně stíhaných. Omezení práv těchto osob by mělo být stanoveno určitým a předvídatelným způsobem, tento požadavek však není u práva na užívání telefonu splněn (srov. zpravidla). Z tohoto důvodu se jeví vhodnější dikce obsažená v § 18 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění zákona č. 276/2013 Sb., kterou se navrhuje s drobnými úpravami převzít. Právo obviněného na komunikaci s třetími osobami vyplývá z čl. 6 odst. 1 směrnice, možnost omezení tohoto práva pak z čl. 6 odst. 2 směrnice. Směrnice nestanovuje žádné požadavky na prostředky komunikace s třetími osobami, proto je čistě na úvaze členského státu, jaké prostředky osobám vazebně stíhaným přizná.

K článku IV [změna § 46 odst. 2 zákona o soudnictví ve věcech mládeže]

Podle § 46 odst. 2 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), se o každém omezení osobní svobody mladistvého, tedy o jeho zadržení, zatčení nebo vzetí do vazby bez zbytečného odkladu vyrozumívají jeho zákonný zástupce, jeho případný zaměstnavatel, příslušné středisko Probační a mediační služby a příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí. Oproti obecné úpravě v trestním řádu je tak v případě mladistvého rozšířen okruh osob (subjektů), kterým je oznamováno omezení osobní svobody mladistvého, jelikož není zákonem připuštěna žádná výjimka, jedná se o vyrozumění obligatorní u všech těchto osob. Je tedy vždy informován širší okruh osob, než požaduje čl. 5 body 1 a 2 směrnice 2013/48/EU. Cílem směrnice je chránit práva mladistvého, včetně jeho práva na soukromý život, přičemž česká právní úprava jde v současné době nad rámec směrnice opačným směrem. Z tohoto důvodu se navrhuje zavedení fakultativního vyrozumění zaměstnavatele vázané primárně na souhlas mladistvého. Souhlas mladistvého může být v konkrétním případě nahrazen souhlasem zákonného zástupce nebo opatrovníka, neboť ti mohou vykonávat ve prospěch mladistvého jeho práva i proti jeho vůli (srov. § 43 odst. 1 zákona o soudnictví ve věcech mládeže). To však neznamená, že by v případě nesouhlasu mladistvého bylo nezbytné zjišťovat stanovisko zákonného zástupce nebo opatrovníka (navíc zákonný zástupce může v konkrétním případě vyrozumět zaměstnavatele sám). Probační a mediační služba, orgán sociálně-právní ochrany dětí, případně také výchovné zařízení vystupují ve prospěch mladistvého, respektive je jejich informování nezbytné pro plnění jejich zákonem uložených úkolů. Neinformování těchto subjektů by bylo v rozporu s celou koncepcí soudnictví ve věcech mládeže, které se především soustředí na zajištění co nejlepších podmínek pro další vývoj mládeže. Obdobně tomu je u vyrozumívání zákonného

zástupce nebo opatrovníka, neboť jejich nevyrozuměním by jim bylo odepíráno právo na zastupování mladistvého, kterého mohou zastupovat i proti jeho vůli.

Orgány činné v trestním řízení však nemusí vyrozumět zákonného zástupce nebo opatrovníka tehdy, nemohou-li tyto osoby zastupovat mladistvého pro střet zájmů (střet zájmu zákonného zástupce nebo opatrovníka se zájmem mladistvého či střetnutí zájmů těch, kteří jsou zastoupeni tímž zákonným zástupcem nebo opatrovníkem, anebo hrozí-li takový střet). Zavedení možnosti neinformovat zákonného zástupce nebo opatrovníka mladistvého o jeho omezení osobní svobody vyplývá z čl. 5 odst. 2 směrnice, podle kterého je nezbytné při informování těchto osob sledovat nejlepší zájem dítěte, tedy osoby mladší 18 let. Neinformování zákonných zástupců nebo opatrovníka není obligatorní (srov. dikci může být vyrozuměn namísto) ve všech případech, kdy tyto osoby nebudou moci zastupovat mladistvého pro střet zájmů. Bude na orgánech činných v trestním řízení, aby podle okolností konkrétního případu posoudily nezbytnost ochrany zájmů mladistvého. Zásadně by však k vyrozumění zákonného zástupce nebo opatrovníka přistoupit měly, neboť tyto osoby mohou (a měly by) mít legitimní obavy o osudu mladistvého. V případě, že orgány činné v trestním řízení dospějí k závěru, že je odůvodněno neinformování těchto osob a mladiství nemá ustanoveného opatrovníka, který jej může zastupovat, bude namíste postupovat podle § 43 odst. 2 (lze presumovat nebezpečí z prodlení). Jelikož ve většině případů povinnost vyrozumět zákonného zástupce nebo opatrovníka případně na policejní orgány, které však opatrovníka podle § 43 odst. 2 ustanovit nemohou, může nastat situace, kdy ustanovení opatrovníka navrhnou, ovšem státní zástupce dospěje k závěru, že důvody pro jeho ustanovení dány nejsou. V takových případech se navrhuje informovat zákonného zástupce nebo opatrovníka dodatečně a to bez zbytečného odkladu po vykonatelnosti rozhodnutí (stížnost proti tomuto usnesení nemá odkladný účinek).

K článku V

Navrhovaná doba účinnosti je stanovena s přihlédnutím k transpoziční lhůtě směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody. Podle čl. 15 této směrnice uvedou členské státy v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 27. listopadu 2016.

V Praze dne 18. dubna 2016

Předseda vlády:

Mgr. Bohuslav Sobotka v.r.

Ministr spravedlnosti:

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D., v.r.

Závěrečná zpráva o hodnocení dopadů regulace (RIA)

SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu zákona: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	
Zpracovatel: Ministerstvo spravedlnosti	Předpokládaný termín nabytí účinnosti: dnem 15. 11. 2016
Implementace práva EU: Ano Termín stanovený pro implementaci: 27. 11. 2016 Nad rámec požadavků stanovených předpisem EU: ANO (v souladu se smyslem předpisu EU)	
2. Cíl návrhu zákona	
Navržené změny zpracovávají zejména požadavky vyplývající pro Českou republiku z čl. 10 bodů 4, 5 a 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody (dále také „směrnice 2013/48/EU“ nebo „směrnice“). Cílem návrhu zákona je uvést českou právní úpravu do souladu s požadavky plynoucími z této směrnice.	
3. Agregované dopady návrhu zákona	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ano	
<p>S přijetím navrhovaných změn, jimiž se transponuje směrnice 2013/48/EU, se předpokládají určité náklady. Tyto náklady ponesou Policie ČR, státní zastupitelství a soudy, neboť navrhované změny jsou spojeny s novými povinnostmi těchto orgánů (povinnost poskytnout poučení v příslušném jazyce, povinnost komunikovat s orgány členských států).</p> <p>Pokud jde o povinnost poskytnout poučení v příslušném jazyce (čl. 10 odst. 4 směrnice), takovéto poučení se navrhuje zahrnout do poučení, jež je v písemné podobě předáváno zadržené osobě podle § 93 odst. 2 ve spojení s § 204 odst. 3 (po účinnosti tohoto návrhu odst. 4) zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o mezinárodní justiční spolupráci“), které je poskytováno již v průběhu zadržení osoby, o jejíž předání jde. Výhodou tohoto řešení je, že nebude muset být vytvářeno speciální poučení, ale pouze bude doplněno již existující poučení, u něhož je navíc již počítáno s tím, že pokud zadržená osoba neovládá český jazyk, bude jí poskytnuto v jazyce, o němž prohlásí, že mu rozumí, nebo v úředním jazyce státu, jehož je občanem. Takovéto řešení minimalizuje náklady s poučením spojené, neboť v reálu dojde pouze k doplnění již existujícího poučení o novou informaci. Náklady na překlad příslušné pasáže poučení lze odhadnout přibližně na 4.000 Kč (přibližně 8 jazykových mutací, doplnění bude do 150 slov, cena za odborný překlad se pohybuje od 300 do 500 Kč).</p>	

Česká advokátní komora ponese náklady na vedení evidence advokátů, kteří projeví zájem o tento typ případů. Náklady České advokátní komory by se s ohledem na plánované využití dnes již fungujícího vyhledávače advokátů, který by po drobných modifikacích (zejména vytvoření zaměření *mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních*) měl plně splňovat požadavky plynoucí ze směrnice, měly pohybovat maximálně v jednotkách desítek tisíc korun.

3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Ne

3.3 Dopady na podnikatelské subjekty: Ne

3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) Ne

3.5 Sociální dopady: Ne

3.6 Dopady na spotřebitele: Ne

3.7 Dopady na životní prostředí: Ne

3.8 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Ne

3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: Ne

3.10 Zhodnocení korupčních rizik: Ne

3.11 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Ne

A. Závěrečná zpráva o hodnocení dopadů regulace (RIA)

1. Důvod předložení a cíle

1.1. Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

1.2. Definice problému

Třebaže lze konstatovat, že převážná část požadavků vyplývajících ze směrnice 2013/48/EU je již v českém právním řádu obsažena, je třeba k dosažení plné implementace přistoupit k dílčím změnám, neboť český právní řád není se směrnicí doposud zcela v souladu. Z čl. 10 bodů 4, 5 a 6 směrnice 2013/48/EU vyplývají pro Českou republiku povinnosti, které je nutné transponovat:

A) Je-li Česká republika státem vyžadujícím (směrnice používá pojem *stát vydávající* [evropský zatýkací rozkaz], anglicky *issuing state*) a chce osobu, o jejíž předání jde (směrnice používá pojem *vyžádaná osoba*, anglicky *requested person*) předat z jiného členského státu do České republiky, pak pro případ, že v trestním řízení, ve kterém byl vydán evropský zatýkací rozkaz, tato osoba nemá obhájce, stanovuje směrnice **povinnost příslušného českého orgánu poskytnout osobě informace, které jí usnadní zvolení obhájce** za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému v předávajícím státě (směrnice používá pojem *vykonávající stát*, anglicky *executing state*) pro předávací řízení (dále také jako „spolupracující obhájce“).

B) V případě, že vyžadujícím státem je jiný členský stát a chce předat osobu, o jejíž předání jde, z České republiky do tohoto státu, stanovuje směrnice **povinnost informovat osobu o tom, že má právo si v tomto jiném členském státě zvolit obhájce** za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro předávací řízení v České republice. V případě, že tato osoba projeví o advokáta ve vyžadujícím státě zájem, **příslušný český orgán je povinen o tomto informovat příslušný orgán vyžadujícího státu**.

1.3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Předávací řízení, tedy řízení o předání osob mezi Českou republikou a jiným členským státem na základě evropského zatýkacího rozkazu, je upraveno v části páté hlavě druhé zákona o mezinárodní justiční spolupráci. Podle § 14 odst. 1 písm. b) zákona o mezinárodní justiční spolupráci musí mít osoba předávaná do jiného členského státu vždy obhájce. V opačném směru, tedy při předávání osoby z jiného členského státu, není nutná obhajoba stanovena¹. Osoba, která je předávána z jiného členského státu, tak nemusí mít v České republice obligatorně obhájce, nic jí však nebrání si jej zvolit (§ 3 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve spojení s § 33 odst. 1 větou třetí zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním [trestní řád], ve znění pozdějších předpisů [dále jen „trestní řád“]). Současná právní

¹ Současná dikce tohoto ustanovení sice umožňuje i výklad opačný, takový výklad však neobstojí proti výkladu systematickému a teleologickému (podle důvodové zprávy jsou v odstavci prvním § 14 taxativně uvedeny případy související s vydáním osoby a předáním osoby na základě evropského zatýkacího rozkazu z České republiky do cizího státu). Z důvodu odstranění případného interpretačního sporu je navrhovaným zákonem navrhováno rovněž zpřesnění toho ustanovení.

úprava je tak nevyhovující ve vztahu k povinnostem plynoucím z čl. 10 bodů 4, 5 a 6 směrnice 2013/48/EU, neboť nejsou stanoveny směrnici požadované povinnosti příslušným českým orgánům a zároveň přiznány směrnici požadovaná práva osobám, o jejichž předání jde.

1.4. Identifikace dotčených subjektů

orgány činné v trestním řízení

Česká advokátní komora

osoby, o jejichž předání na základě evropského zatýkacího rozkazu jde

advokáti

1.5. Popis cílového stavu

Cílem návrhu zákona je uvedení české právní úpravy do souladu s právem Evropské unie v oblasti práva na obhajobu v trestním řízení. Transpozice čl. 10 bodů 4, 5 a 6 směrnice 2013/48/EU do českého právního řádu zajistí řádnou implementaci (termín pro implementaci byl v čl. 15 směrnice bodu 1 stanoven na 27. listopadu 2016). Po přijetí změn navrhovaných v tomto zákoně bude osoba, o jejíž předání na základě evropského zatýkacího rozkazu jde, mít faktickou možnost si ve vyžadujícím státě zvolit obhájce za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro předávací řízení v předávajícím státě.

1.6. Zhodnocení rizika

V případě nepřijetí navrhovaného zákona, respektive netransponování čl. 10 bodů 4, 5 a 6 ve lhůtě stanovené pro implementaci, může Soudní dvůr Evropské unie na podnět Komise v konečném důsledku uložit České republice zaplacení paušální částky nebo penále (čl. 260 Smlouvy o fungování Evropské unie). Směrnice má po uplynutí lhůty pro implementaci vertikální přímý účinek, což znamená, že jednotlivec se může dovolávat jejího znění vůči členskému státu u soudu. Při pozdní implementaci směrnice může rovněž přiznat Soudní dvůr Evropské unie za určitých okolností možnost získat odškodnění i jednotlivcům (srov. rozsudek Soudního dvoru Evropské unie ze dne 19. 11. 1991 ve spojených věcech C-6/90 a C-9/90, Francovich a Bonifaci proti Italské republice).

2. Návrh variant řešení a vyhodnocení jejich nákladů a přínosů

A) Povinnost příslušného českého orgánu poskytnout osobě, o jejíž předání jde, informace, které jí usnadní zvolení obhájce za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro předávací řízení v předávajícím státě

Varianty:

Varianta 0

Ponechání současného stavu.

Varianta 1

Předávat příslušnému orgánu předávajícího státu poradník advokátů ve smyslu § 39 odst. 2 trestního řádu.

Varianta 2

Vytvořit pro tento účel nový seznam obhájců specializovaných na předávací řízení vedený Ministerstvem spravedlnosti nebo soudy.

Varianta 3

Využití modifikovaného vyhledávače advokátů dostupného na stránkách České advokátní komory.

Vyhodnocení:

Varianta 0

Povinnost implementovat směrnici vyplývá pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii. V současné době není české trestní právo mezinárodní se směrnicí zcela v souladu, neboť není zakotvena povinnost příslušného českého orgánu poskytnout osobě, o jejíž předání jde, informace, které jí usnadní zvolení obhájce za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro předávací řízení v předávajícím státě. Při ponechání současného stavu by se Česká republika vystavovala nebezpečí řízení o porušení Smlouvy o fungování Evropské unie a případným sankcím (čl. 258 a násl.). Varianta 0 není proto akceptovatelná.

Varianta 1

V současné době vedou soudy poradníky advokátů ve smyslu § 39 odst. 2 trestního řádu výhradně pro účely ustanovení obhájce ex offio v případech nutné obhajoby. Advokát nezapsaný do tohoto seznamu není a priori vyloučen z možnosti zastupovat obviněného v trestním řízení v roli zvoleného obhájce, rovněž také není vyloučen z možnosti poskytovat pomoc obhájci osoby, o jejíž předání jde, zvolenému nebo ustanovenému pro předávací řízení v předávajícím státě. V případě přijetí této varianty by však mohlo docházet k znevýhodňování některých advokátů, neboť by neměli možnost osoby, o jejichž předání jde, zastupovat, ačkoliv by o to jinak měli zájem (nebo by se museli nechat zapsat do poradníku advokátů, aniž by měli zájem být ustanovováni podle § 39 odst. 2 trestního řádu). Rovněž skutečnost, že tyto poradníky jsou vedeny u jednotlivých soudů, kde jsou zapsáni advokáti mající sídlo v obvodu (sídle) tohoto soudu (u vrchních soudů v obvodu krajského soudu, ve vztahu k němuž je vrchní soud soudem odvolacím), kteří o zapsání projevíli zájem, vytváří otázku, poradník kterého soudu by se měl použít. Taktéž zde není zajištěna jazyková vybavenost a odbornost ve vztahu k předávacímu řízení.

Varianta 2

Vytvoření zcela nového centrálního seznamu, který by byl spravován Ministerstvem spravedlnosti nebo krajskými soudy, by plně vyhovovalo zajištění jazykové vybavenosti a odbornosti ve vztahu k předávacímu řízení, rovněž neznevýhodňuje některé advokáty, neboť by do tohoto seznamu byli zapsáni advokáti, kteří by o tuto činnost projevili zájem. Zřízení a spravování zcela nového seznamu by však představovalo náklady a zátěž pro administrativu Ministerstva spravedlnosti nebo soudů, při porovnání s variantou třetí se tyto jeví jako neefektivní a nadbytečné.

Varianta 3

Česká advokátní komora již v současné době vede vyhledávač advokátů (http://vyhledavac.cak.cz/Units/_Search/search.aspx), který by po drobných modifikacích (zejména vytvoření zaměření *mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních*) plně splňoval požadavky plynoucí ze směrnice. Vyhledávač advokátů umožňuje filtrovat podle kritérií, čímž bude zajištěna jazyková i odborná vybavenost, rovněž bude dán prvek dobrovolnosti poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro předávací řízení v předávacím státě.

Závěr:

Doporučuje se přijmout variantu 3.

B) Povinnost příslušného českého orgánu poučit osobu, o jejíž předání jde, o tom, že má právo si ve vyžadujícím členském státě zvolit obhájce za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro předávací řízení v předávacím státě

Varianty:

Varianta 0

Ponechání současného stavu.

Varianta 1

Poučit o právu zvolit si spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě pouze osoby, jež byly zadrženy na základě evropského zatýkacího rozkazu.

Varianta 2

Poučit o právu zvolit si spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě všechny osoby, jež jsou v době vyžádání omezeny na svobodě (mimo jiné tedy i osoby ve vazbě či ve výkonu trestu).

Vyhodnocení:

Varianta 0

Povinnost implementovat směrnici vyplývá pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii. V současné době není české trestní právo mezinárodní se směrnicí zcela v souladu, neboť není zakotvena povinnost příslušného českého orgánu poučit osobu, o jejíž předání jde, informace, o právu zvolit si spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě. Při ponechání současného stavu by se Česká republika vystavovala nebezpečí řízení o porušení Smlouvy o fungování Evropské unie a případným sankcím (čl. 258 a násl.). Varianta 0 není proto akceptovatelná.

Variantu 1

Tato varianta nejde nad rámec směrnice, neboť tato se vztahuje (při použití doslovného výkladu) pouze na osoby zadržené na základě evropského zatýkacího rozkazu. Tato varianta však není vhodná s ohledem na to, že osoby, které jsou omezeny na svobodě z jiného důvodu než z důvodu zadržení na základě evropského zatýkacího rozkazu, mají fakticky stejné postavení jako osoby zadržené na základě evropského zatýkacího rozkazu – jejich možnost zvolit si spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státu je velmi omezená (osoby omezené na svobodě často nemají přístup k telefonu, internetu a dalším prostředkům dálkové komunikace, možnost osob nezadržených na základě evropského zatýkacího rozkazu, avšak omezených na svobodě, zvolit si spolupracujícího obhájce by byla v řadě případů ryze formální).

Variantu 2

V návaznosti na to, co bylo uvedeno k předešlé variantě, se jeví jako vhodnější, aby osobám v obdobném postavení, které vyplývá ze skutečnosti, že jsou omezeny na svobodě, bylo přiznáno právo na to být poučen o možnosti zvolit si obhájce ve vyžadujícím státě.

Závěr:

Doporučuje se přijmout variantu 2.

C) Povinnost příslušného českého orgánu informovat příslušný orgán vyžadujícího státu o tom, že osoba, o jejíž předání jde, projevila zájem o obhájce ve vyžadujícím státě

Varianty:

Variantu 0

Ponechání současného stavu.

Variantu 1

Prohlásí-li osoba, o jejíž předání jde, že si přeje využít svého práva na spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě, státní zástupce sdělí tuto skutečnost neprodleně příslušnému orgánu vyžadujícího státu. O povinnosti příslušného orgánu vyžadujícího státu poskytnout informace, které jí usnadní zvolení spolupracujícího obhájce, se osoba, o jejíž předání jde, nepoučí.

Variantu 2

Společně s poučením o právu zvolit si spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě se osoba, o jejíž předání jde, poučí o právu na informace, které jí usnadní zvolení spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě. Prohlásí-li osoba, o jejíž předání jde, že si přeje využít svého práva na spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě, státní zástupce sdělí tuto skutečnost neprodleně příslušnému orgánu vyžadujícího státu. Informace, které státní zástupce následně obdrží od příslušného orgánu vyžadujícího státu, poskytne bez zbytečného odkladu osobě, o jejíž předání jde.

Vyhodnocení:

Variantu 0

Povinnost implementovat směrnici vyplývá pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii. V současné době není české trestní právo mezinárodní se směrnicí zcela v souladu,

neboť není zakotvena povinnost příslušného českého orgánu poučit osobu, o jejíž předání jde, o právu zvolit si spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě. Při ponechání současného stavu by se Česká republika vystavovala nebezpečí řízení o porušení Smlouvy o fungování Evropské unie a případným sankcím (čl. 258 a násl.). Varianta 0 není proto akceptovatelná.

Varianta 1

Tato varianta nejde nad rámec doslovného výkladu směrnice, implementuje se povinnost příslušného orgánu předávajícího státu neprodleně po prohlášení osoby, o jejíž předání jde, o tom, že si přeje vykonávat právo jmenovat spolupracujícího obhájce, informovat příslušný orgán státu vyžadujícího. Z hlediska efektivního uplatnění práva na spolupracujícího obhájce je však tato varianta nedostatečná.

Varianta 2

Tato varianta jde nad rámec doslovného výkladu směrnice, rozšiřuje jej však pouze z důvodu naplnění jejího smyslu a účelu, tedy uplatnění práva na spolupracujícího obhájce ve vyžadujícím státě. Osoba, o jejíž předání jde, se poučí o rovněž o tom, že vyžadující stát je jí povinen poskytnout informace, které jí usnadní zvolení spolupracujícího obhájce. Toto poučení se jeví jako podstatné, neboť bez něj osoba nebude vědět, že má před příslušným orgánem předávajícího státu prohlásit, že si přeje využít svého práva na spolupracujícího obhájce, rovněž tak jí nebudou známy důsledky takového prohlášení. Státní zástupce nebude pouze povinen sdělit příslušnému orgánu vyžadujícího státu skutečnost, že osoba, o jejíž předání jde, prohlásila, že si přeje vykonávat své právo na spolupracujícího obhájce, ale rovněž bude povinen předat osobě, o jejíž předání jde, informace, které jí zvolení spolupracujícího obhájce usnadní a které obdrží od příslušného orgánu vyžadujícího státu. Tato varianta plně zabezpečuje uplatnění práva zvolit si spolupracujícího obhájce, proto se jeví jako nejvhodnější.

Závěr:

Doporučuje se přijmout variantu 2.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

S přijetím navrhovaných změn, jimiž se transponuje směrnice 2013/48/EU, se předpokládají určité náklady. Tyto náklady ponесou Policie ČR, státní zastupitelství a soudy, neboť navrhované změny jsou spojeny s novými povinnostmi těchto orgánů (povinnost poskytnout poučení v příslušném jazyce, povinnost komunikovat s orgány členských států). Tyto náklady budou pokryty v rámci narozpočtovaných prostředků kapitol Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva vnitra.

Pokud jde o povinnost poskytnout poučení v příslušném jazyce (čl. 10 odst. 4 směrnice), takovéto poučení se navrhuje zahrnout do poučení, jež je v písemné podobě předáváno zadržené osobě podle § 93 odst. 2 ve spojení s § 204 odst. 3 (po účinnosti tohoto návrhu odst. 4) zákona o mezinárodní justiční spolupráci, které je poskytováno již v průběhu zadržení osoby, o jejíž předání jde. Výhodou tohoto řešení je, že nebude muset být vytvářeno speciální poučení, ale pouze bude doplněno již existující poučení, u něhož je navíc již počítáno s tím, že pokud zadržená osoba neovládá český jazyk, bude jí poskytnuto v jazyce, o němž prohlásí, že mu rozumí, nebo v úředním jazyce státu, jehož je občanem. Takovéto řešení minimalizuje náklady s poučením spojené, neboť v reálu dojde pouze k doplnění již existujícího poučení o novou informaci. Náklady na překlad příslušné pasáže poučení lze odhadnout přibližně na 4.000 Kč (přibližně 8 jazykových mutací, doplnění bude do 150 slov, cena za odborný překlad se pohybuje od 300 do 500 Kč).

Česká advokátní komora ponese náklady na vedení evidence advokátů, kteří projeví zájem o tento typ případů. Náklady České advokátní komory by se s ohledem na plánované využití dnes již fungujícího vyhledávače advokátů, který by po drobných modifikacích (zejména vytvoření zaměření *mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních*) měl plně splňovat požadavky plynoucí ze směrnice, měly pohybovat maximálně v jednotkách desítek tisíc korun.

4. Implementace doporučené varianty a vynucování

Za implementaci a vynucování nové právní úpravy ve vztahu k státním zastupitelstvím a soudům bude odpovědné Ministerstvo spravedlnosti, ve vztahu k Policii ČR pak Ministerstvo vnitra. Za vedení evidence advokátů bude odpovědná Česká advokátní komora.

5. Přezkum účinnosti regulace

Průběžně přezkoumávat účinnost navrhované právní regulace budou zejména subjekty, které s ní budou přicházet přímo do styku v rámci běžné činnosti, tedy orgány činné v trestním řízení. Přezkum v oblasti své působnosti mohou provádět rovněž Česká advokátní komora, Ministerstvo vnitra a Nejvyšší státní zastupitelství. Institut pro kriminologii a sociální prevenci bude vyhodnocovat poznatky získané v rámci jeho výzkumné činnosti a od jiných členských států EU v oblasti mezinárodní justiční spolupráce (tyto poznatky jsou prezentovány např. při implementačních workshopech pořádaných EU). Následný přezkum účinnosti pak bude příslušet Ministerstvu spravedlnosti.

Při následném přezkumu bude především zjišťováno:

- Plní právní předpis stanovené cíle?

- Jsou splněny předpokládané dopady? Vyskytly se neočekávané problémy?
- Existuje možnost ke zlepšení způsobu řešení?

K následnému přezkumu budou využity statistiky dotčených subjektů, ze kterých bude patrné, jaký byl zájem o dvojí obhajobu ze strany osob, o jejichž předání jde. Jako období, které je vhodné pro přezkum účinnosti implementovaných opatření a pro zhodnocení novelizace, se doporučuje doba minimálně tři let. Tato doba by měla být dostatečně dlouhá pro shromáždění dat potřebných pro zhodnocení účinnosti přijaté úpravy a případných podnětů od dotčených subjektů, tedy dat s dostačující vypovídající hodnotou.

Účinnost zákona lze ověřovat v praxi běžnými metodami (vyhodnocování soudní judikatury, formální i neformální diskuze s dotčenými subjekty o problémech vyvstanuvší v praxi, atd.) a pravidelným vyhodnocováním realizace.

6. Konzultace a zdroje dat

Otázky spjaté s implementací směrnice 2013/48/EU byly konzultovány s mezinárodním odborem trestním Ministerstva spravedlnosti a Nejvyšším státním zastupitelstvím, otázky týkající se vedení evidence advokátů byly projednány s Českou advokátní komorou.

Platné znění částí zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn a doplňků

§ 14

Nutná obhajoba

- (1) Obhájce musí mít vždy osoba,
- a) vůči níž se vede řízení o vydání do cizího státu,
 - b) vůči níž se vede řízení o předání **z České republiky** podle ustanovení části páté hlavy II **dílů 3 a 4** nebo o předání mezinárodnímu soudnímu orgánu uvedenému v § 145 odst. 1 písm. b) nebo c),
 - c) vůči níž se vede řízení o rozšíření vydání,
 - d) vůči níž se vede řízení o rozšíření předání, nebo
 - e) má-li se vyjádřit k tomu, zda se vzdává práva na uplatnění zásady speciality v řízení po vydání z cizího státu nebo po předání podle ustanovení části páté hlavy II.
- (2) Obhájce musí mít vždy také osoba, vůči níž se vede řízení o uznání a výkonu cizozemského rozhodnutí, rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie (dále jen „členský stát“), nebo rozhodnutí mezinárodního soudního orgánu uvedeného v § 145 odst. 1 písm. b) nebo c),
- a) kterým byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody nebo ochranné opatření spojené se zbavením osobní svobody,
 - b) je-li ve vazbě, výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody,
 - c) je-li zbavena způsobilosti k právním úkonům nebo je-li její způsobilost k právním úkonům omezena,
 - d) jde-li o mladistvého, nebo
 - e) považuje-li to soud za nutné zejména proto, že vzhledem k tělesným nebo duševním vadám této osoby má pochybnosti o její způsobilosti náležitě se hájit.

§ 83

Postup po vydání osoby

(1) Osobu, kterou cizí stát vydal, převezme Policie České republiky. Jde-li o vydání k trestnímu stíhání, Policie České republiky ji bez odkladu dodá soudu za účelem postupu podle ~~§ 69 odst. 5~~ **odst. 6** věty první, čtvrté a páté a ~~odst. 6 odst. 7~~ trestního řádu, byl-li vydán příkaz k zatčení, nebo policejnímu orgánu za účelem postupu podle § 76a odst. 4 a 5 trestního řádu, byl-li vydán příkaz k zadržení. Jestliže je osoba vydávána k trestnímu stíhání na základě žádostí podle § 79 odst. 1 podaných více soudy, určí ministerstvo po vyjádření dotčených soudů, kterému orgánu má být dodána. Jde-li o vydání k výkonu trestu nebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody, Policie České republiky bez odkladu dodá osobu nejbližší věznici nebo zařízení pro výkon ochranného opatření.

(2) Doba, kterou vydaná osoba strávila v cizím státu ve vazbě za účelem vydání, se nezapočítává do lhůt uvedených v § 72 trestního řádu a doby uvedené v § 72a trestního řádu;

to neplatí pro dobu strávenou prevozem osoby do České republiky.

(3) Jestliže byla osoba vydána k výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody jen pro některý z trestných činů, za které byl uložen úhrnný anebo souhrnný trest, nebo jen pro některý z dílčích útoků pokračujícího trestného činu, soud, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, trest ve veřejném zasedání poměrně zkrátí. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 193

(1) Byl-li vydán příkaz k zadržení, příkaz k zatčení nebo příkaz k dodání do výkonu trestu nebo byly-li učiněny soudem úkony směřující k dodání osoby do výkonu ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody a nepodařilo-li se ji ve lhůtě 6 měsíců od vydání příkazu nebo provedení uvedených úkonů zadržet, zatknout, nebo dodat do výkonu takového trestu nebo ochranného opatření, předseda senátu vydá bez zbytečného odkladu evropský zatýkácí rozkaz; v přípravném řízení tak učiní soudce na návrh státního zástupce, který jej podá bez zbytečného odkladu po uplynutí téže lhůty. Lze-li důvodně předpokládat, že se osoba, o jejíž předání jde, zdržuje v jiném členském státu, je možné evropský zatýkácí rozkaz vydat i před uplynutím lhůty 6 měsíců.

(2) Evropský zatýkácí rozkaz se vydává na stanoveném formuláři⁶⁾ a obsahuje náležitosti v něm uvedené. Evropský zatýkácí rozkaz lze vydat pro skutek, za který

- a) lze uložit nepodmíněný trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně 1 rok nebo ochranné opatření spojené se zbavením osobní svobody s nejvyšší délkou trvání nejméně 1 rok, nebo
- b) má být vykonán nepodmíněný trest odnětí svobody nebo ochranné opatření spojené se zbavením osobní svobody v délce nejméně 4 měsíce.

(3) Evropský zatýkácí rozkaz se nevydává, je-li dána některá z překážek uvedených v § 79 odst. 2 písm. a), c) nebo d).

(4) Evropský zatýkácí rozkaz lze vydat též pro skutek, který nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2 větě druhé nebo u kterého je dána některá z překážek uvedených v § 79 odst. 2 písm. a) a c), pokud je vydáván pro více skutků, z nichž alespoň jeden splňuje některou z podmínek uvedených v odstavci 2 větě druhé a není vůči němu dána žádná z překážek podle odstavce 3.

(5) V přípravném řízení soud vyrozumí státního zástupce o způsobu vyřízení jeho návrhu. Pokud návrhu nevyhoví, uvede současně důvody, pro které tak učinil.

(6) Soud doručí evropský zatýkácí rozkaz Policejnímu prezidiu České republiky s žádostí o pořízení záznamu v Schengenském informačním systému za účelem zatčení a vydání nebo předání osoby a vyhlášení pátrání v členských státech nepřipojených k Schengenskému informačnímu systému. Je-li známo, kde se osoba nachází, doručí soud evropský zatýkácí rozkaz také příslušnému orgánu předávajícího státu s překladem do úředního jazyka tohoto státu nebo do jiného jazyka, v němž je tento stát ochoten evropský zatýkácí rozkaz přijmout.

(7) Na žádost příslušného orgánu předávajícího státu poskytne soud dodatkové informace a doplnění potřebná pro účely rozhodnutí o předání. V přípravném řízení poskytne státní zástupce soudu součinnost při zjištění takových informací a doplnění. Soud může i bez takové žádosti poskytnout též jiné informace, které považuje za potřebné pro rozhodnutí o předání.

(8) Je-li předávajícím státem členský stát, pro který je závazný právní předpis Evropské unie upravující právo na přístup k obhájci⁴³⁾, a osoba, o jejíž předání jde,

nemá v trestním řízení v České republice, v němž byl vydán evropský zatýkací rozkaz, obhájce, má právo zvolit si obhájce za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro předávací řízení v předávajícím státě; ustanovení § 33 odst. 2 trestního řádu se přitom nepoužije. Pokud příslušný orgán předávajícího státu sdělí, že osoba, o jejíž předání jde, prohlásila, že si přeje tohoto práva využít, soud této osobě prostřednictvím příslušného orgánu předávajícího státu poskytne bez zbytečného odkladu přehled vhodných advokátů zaměřených na mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Zaměření podle věty druhé eviduje na žádost advokáta Česká advokátní komora v seznamu advokátů nebo seznamu evropských advokátů.

(8) (9) Pokud byl evropský zatýkací rozkaz vydán za účelem výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody, které byly uloženy rozhodnutím vyneseným v nepřítomnosti, osoba, o jejíž předání jde, dosud neobdržela žádné úřední informace o tom, že je proti ní vedeno trestní řízení, a požádá prostřednictvím příslušného orgánu předávajícího státu, aby jí byla poskytnuta kopie rozhodnutí ještě před jejím předáním, soud ji tomuto orgánu bez odkladu zašle. Poskytnutí kopie tohoto rozhodnutí se nepovažuje za jeho doručení.

(9) (10) Dojde-li k pravomocnému odsouzení osoby, o jejíž předání jde, k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nebo k pravomocnému uložení ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody, jež splňují podmínky uvedené v odstavci 2, a byl-li na ni dříve vydán evropský zatýkací rozkaz za účelem předání k trestnímu stíhání, nebo změní-li se rozhodné skutečnosti, které vedly k vydání evropského zatýkacího rozkazu, zejména právní kvalifikace nebo skutkové okolnosti, vydá soud nový evropský zatýkací rozkaz a odvolá původní evropský zatýkací rozkaz; dojde-li ke změně rozhodných skutečností v přípravném řízení, učiní tak na návrh státního zástupce, který jej podá bez zbytečného odkladu poté, co k takové změně došlo.

6) Příloha rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009.

43) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody.

§ 203

Předběžné šetření

(1) Účelem předběžného šetření je zejména zjistit, zda předání osoby do jiného členského státu nebrání skutečnosti uvedené v § 205.

(2) Státní zástupce provede předběžné šetření, dozví-li se o trestném činu, pro který by jiný členský stát mohl vydat evropský zatýkací rozkaz, nebo je-li státnímu zastupitelství doručen evropský zatýkací rozkaz jiného členského státu. Předběžné šetření je zahájeno zadržením osoby, o jejíž předání jde, nebo vyžádáním potřebných zpráv. Je-li zahájeno předběžné šetření, aniž byl doručen evropský zatýkací rozkaz, státní zástupce neprodleně požádá příslušný orgán jiného členského státu o jeho doručení.

(3) Nebyl-li jiným členským státem dosud vydán evropský zatýkací rozkaz, postup podle odstavce 2 se neuplatní, nejsou-li známy dostatečné informace o

- a) osobě, o jejíž předání jde,
- b) existenci odsuzujícího rozsudku, zatýkácího rozkazu nebo jiného rozhodnutí se stejným účinkem vydaného ve vyžadujícím státu na osobu, o jejíž předání jde, které může být podkladem pro vydání evropského zatýkácího rozkazu; namísto této informace postačí příslib příslušného orgánu jiného členského státu, že evropský zatýkácí rozkaz bude neprodleně vydán,
- c) skutku, pro který by jiný členský stát mohl vydat evropský zatýkácí rozkaz, včetně horní hranice trestu, který za tento čin může být v tomto státu uložen, nebo výše trestu, který za tento čin byl v tomto státu uložen.

(4) Jestliže informace obsažené v evropském zatýkáčím rozkazu nejsou dostatečné pro rozhodnutí o předání, státní zástupce požádá příslušný orgán vyžadujícího státu o jejich doplnění. Za tímto účelem mu stanoví přiměřenou lhůtu a upozorní jej, že nedoplní-li tyto informace ve lhůtě, bude předběžné šetření ukončeno.

(5) Je-li vyžadujícím státem členský stát, pro který je závazný právní předpis Evropské unie upravující právo na přístup k obhájci⁴³), poučí státní zástupce bez zbytečného odkladu po zahájení předběžného šetření o právech uvedených v § 204 odst. 3 větech první a druhé rovněž osobu, o jejíž předání jde, omezenou na svobodě z jiného důvodu než zadržení; ustanovení § 204 odst. 3 věty třetí se použije obdobně.

~~(5)~~ (6) Je-li osoba, o jejíž předání jde, státním občanem České republiky nebo občanem jiného členského státu s trvalým pobytem na území České republiky a evropský zatýkácí rozkaz byl vydán za účelem předání k trestnímu stíhání, vyžádá státní zástupce od příslušného orgánu vyžadujícího státu ujištění, že této osobě bude umožněn výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody v České republice, pokud jí bude uložen takový druh trestu nebo ochranného opatření a po vynesení rozsudku nevysloví souhlas s výkonem trestu nebo ochranného opatření ve vyžadujícím státě.

~~(6)~~ (7) Pokud tak neučinil již v průběhu zadržení, státní zástupce osobu, o jejíž předání jde, vyslechne, seznámí ji s obsahem evropského zatýkácího rozkazu a poučí ji o možnosti souhlasit se svým předáním do jiného členského státu a o podmínkách a následcích vyslovení takového souhlasu, včetně toho, že s vyslovením souhlasu s předáním je spojeno vzdání se uplatnění zásady speciality.

~~(7)~~ (8) Pokud byl evropský zatýkácí rozkaz vydán za účelem výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody, které byly uloženy rozhodnutím vynesným v nepřítomnosti osoby, o jejíž předání jde, a tato osoba dosud neobdržela žádné úřední informace o tom, že je proti ní vedeno trestní řízení, může poté, co byla seznámena s obsahem evropského zatýkácího rozkazu, požádat, aby kopii rozhodnutí obdržela ještě před svým předáním. Státní zástupce o takovém požadavku informuje příslušný orgán vyžadujícího státu a po obdržení kopie takového rozhodnutí ji poskytne osobě, o jejíž předání jde. Vyřízení tohoto požadavku nemá vliv na další průběh předávacího řízení.

~~(8)~~ (9) Státní zástupce ukončí předběžné šetření, pokud

- a) členský stát, který by mohl vydat evropský zatýkácí rozkaz, přes výzvu nedoručí evropský zatýkácí rozkaz,
- b) vyžadující stát ve stanovené lhůtě nedoplnil požadované informace,
- c) osoba, o jejíž předání jde, zemřela,
- d) osoba, o jejíž předání jde, by nebyla podle právního řádu České republiky vzhledem ke

svému věku trestně odpovědná,

- e) osobu, o jejíž předání jde, nelze zadržet kvůli výsadě nebo imunitě, pro kterou je vyňata z pravomoci orgánů činných v trestním řízení,
- f) osoba, o jejíž předání jde, se nezdržuje na území České republiky nebo místo jejího pobytu není známo,
- g) vyžadující stát odvolal evropský zatýkací rozkaz nebo jinak informoval, že o předání osoby již nemá zájem, nebo
- h) evropský zatýkací rozkaz byl doručen po právní moci rozhodnutí o tom, že osoba, o jejíž předání jde, bude předána jinému státu podle této hlavy, nebo po povolení vydání do jiného státu anebo po povolení předání mezinárodnímu soudnímu orgánu.

~~(9)~~ **(10)** Státní zástupce neprodleně vyrozumí o ukončení předběžného šetření podle odstavce ~~8~~ **9** příslušný orgán vyžadujícího státu, Policejní prezidium České republiky, obhájce a ministerstvo. Předběžné šetření je ukončeno také podáním návrhu podle § 205 odst. 1 nebo návrhu podle § 208 odst. 2.

§ 204

Zadržení a předběžná vazba

(1) Státní zástupce nebo s jeho souhlasem policejní orgán může zadržet osobu, o jejíž předání jde, je-li dán důvod předběžné vazby a byl-li vydán evropský zatýkací rozkaz nebo jsou-li známy informace uvedené v § 203 odst. 3.

(2) Policejní orgán je oprávněn provést zadržení osoby i bez předchozího souhlasu státního zástupce, jestliže věc nesnese odkladu a souhlas státního zástupce nelze předem opatřit. Je však povinen provedené zadržení bezodkladně oznámit státnímu zástupci a předat mu opis protokolu, který sepsal při zadržení, a další podklady, které státní zástupce potřebuje, aby případně mohl podat návrh na vzetí do předběžné vazby.

(3) Je-li vyžadujícím státem členský stát, pro který je závazný právní předpis Evropské unie upravující právo na přístup k obhájci⁴³), státní zástupce nebo policejní orgán, který provedl zadržení, poučí zadrženou osobu již v průběhu zadržení o tom, že nemá-li v trestním řízení ve vyžadujícím státě, v němž byl nebo by mohl být vydán evropský zatýkací rozkaz, obhájce, má právo zvolit si v souladu s právem vyžadujícího státu obhájce za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro řízení podle tohoto dílu. Zadrženou osobu poučí rovněž o tom, že prohlásí-li, že si přeje práva podle věty první využít, vyžadující stát je jí povinen poskytnout informace, které jí zvolení obhájce za tímto účelem usnadní. Prohlásí-li zadržená osoba, že si přeje využít práva podle věty první, státní zástupce o tom neprodleně informuje příslušný orgán vyžadujícího státu a informace, které obdrží od příslušného orgánu vyžadujícího státu za účelem uplatnění práva podle věty první, poskytne bez zbytečného odkladu zadržené osobě. Ustanovením tohoto odstavce není dotčen běh lhůt podle § 209.

~~(3)~~ **(4)** Byl-li vydán evropský zatýkací rozkaz, nelze podat návrh na vzetí osoby, o jejíž předání jde, do předběžné vazby, nejsou-li známy informace uvedené v § 203 odst. 3. Při zadržení a podání návrhu na vzetí do předběžné vazby se jinak postupuje přiměřeně podle § 93 odst. 2 až 4.

~~(4)~~ **(5)** Na předběžnou vazbu osoby, o jejíž předání jde, se přiměřeně užije § 94 odst. 1, 2 a 4. Státní zástupce takovou osobu ihned propustí z předběžné vazby, jestliže předběžné šetření bylo zahájeno bez doručení evropského zatýkacího rozkazu a evropský zatýkací

rozkaz nebyl příslušnému státnímu zastupitelství doručen do 20 dnů ode dne vzetí do předběžné vazby; to neplatí, jde-li o zjednodušené předání. Propuštění z předběžné vazby nevylučuje nové vzetí do předběžné vazby, pokud je evropský zatýkací rozkaz doručen dodatečně.

§ 205

Rozhodnutí o předání

(1) Po skončení předběžného šetření soud rozhodne na návrh státního zástupce ve veřejném zasedání, zda se osoba předá do vyžadujícího státu; proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek. Soud rozhodne, že se osoba předá do vyžadujícího státu, není-li dán některý z důvodů pro nepředání uvedený v odstavci 2 nebo některý z důvodů pro zamítnutí návrhu státního zástupce uvedený v odstavci 5. Ustanovení § 188 odst. 1 písm. e) trestního řádu o vrácení věci státnímu zástupci k došetření se neužije.

(2) Osoba se do vyžadujícího státu nepředá, pokud

- a) je státním občanem České republiky nebo občanem jiného členského státu s trvalým pobytem na území České republiky, evropský zatýkací rozkaz byl vydán za účelem předání k trestnímu stíhání a příslušný orgán vyžadujícího státu neposkytl dostatečné ujištění podle § 203 odst. 5 6,
- b) je státním občanem České republiky nebo občanem jiného členského státu s trvalým pobytem na území České republiky, evropský zatýkací rozkaz byl vydán za účelem předání k výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody, jsou splněny podmínky pro uznání a výkon rozhodnutí, kterým byl uložen takový trest nebo takové ochranné opatření, na území České republiky a tato osoba před soudem do protokolu prohlásí, že nesouhlasí s výkonem tohoto trestu nebo ochranného opatření ve vyžadujícím státu,
- c) trestní stíhání pro týž skutek je v České republice nepřípustné v důsledku amnestie, jestliže skutek spadá do působnosti trestního zákona,
- d) evropský zatýkací rozkaz nebyl vydán pro skutek, za který lze podle práva vyžadujícího státu uložit nepodmíněný trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně 1 rok nebo ochranné opatření spojené se zbavením osobní svobody s nejvyšší délkou trvání nejméně 1 rok, nebo za který má být vykonán nepodmíněný trest odnětí svobody nebo ochranné opatření spojené se zbavením osobní svobody v délce nejméně 4 měsíce,
- e) skutek nenaplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle práva České republiky a nejde o jednání uvedené v § 207; v případě daní, poplatků, cel nebo měny nelze rozhodnout o nepředání z toho důvodu, že právní předpisy České republiky neukládají tentýž druh daní, poplatků nebo cel nebo neobsahují stejná ustanovení týkající se daní, poplatků, cel nebo měny jako právní předpisy vyžadujícího státu,
- f) trestní odpovědnost nebo výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody jsou podle právního řádu České republiky promlčeny, jestliže skutek spadá do působnosti trestního zákona,
- g) jde o předání osoby k trestnímu stíhání pro skutek, pro který se v České republice proti téže osobě vede trestní řízení, nebo pro skutek, který byl zcela nebo zčásti spáchán na území České republiky, kromě případů, kdy je třeba dát přednost provedení trestního stíhání ve vyžadujícím státu zejména z důvodu náležitého zjištění skutkového stavu nebo z důvodů týkajících se trestu nebo ochranného opatření anebo jejich výkonu,
- h) trestní stíhání pro týž skutek vedené proti této osobě v České republice skončilo

pravomocným rozsudkem soudu nebo bylo rozhodnutím soudu nebo státního zástupce pravomocně zastaveno nebo skončilo jiným rozhodnutím se stejným účinkem, jestliže takové rozhodnutí nebylo zrušeno,

- i) trestní stíhání pro týž skutek vedené proti této osobě v jiném členském státu nebo v přidruženém státu skončilo rozhodnutím, které vytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté podle § 11 odst. 2 trestního řádu, anebo trestní stíhání pro týž skutek vedené proti této osobě ve třetím státu skončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem nebo jiným rozhodnutím soudu se stejným účinkem, jestliže takové rozhodnutí nebylo zrušeno a jestliže trest, pokud byl osobě, o jejíž vydání jde, uložen, byl již vykonán, je právě vykonáván anebo jej podle práva odsuzujícího státu již nelze vykonat,
- j) evropský zatýkácí rozkaz byl vydán za účelem předání k výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody, které byly uloženy rozhodnutím vynesným v nepřítomnosti této osoby, není-li dále stanoveno jinak,
- k) nebyl udělen souhlas jiného členského státu podle § 199 odst. 1 a nebyla splněna některá z podmínek uvedených v § 199 odst. 2, nebo nebyl dán souhlas vydávajícího státu podle § 199 odst. 4,
- l) předání by bylo v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodních smluv o lidských právech a základních svobodách, nebo
- m) je důvodná obava, že by osoba, o jejíž předání jde, byla ve vyžadujícím státu vystavena pronásledování z důvodu svého původu, rasy, náboženství, pohlaví, příslušnosti k určité národnosti nebo jiné skupině, státního občanství nebo pro své politické názory nebo že by se zhoršilo její postavení v trestním řízení nebo při výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody anebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody.

(3) Byl-li evropský zatýkácí rozkaz vydán pro několik skutků, z nichž alespoň u jednoho není dán důvod pro nepředání uvedený v odstavci 2 písm. d), lze osobu do vyžadujícího státu předat pro všechny tyto skutky.

(4) Osobu lze do vyžadujícího státu předat, i když je dán důvod pro nepředání uvedený v odstavci 2 písm. j), pokud

- a) osoba, o jejíž předání jde, byla včas osobně předvolána, a tudíž informována o datu a místě konání nařízeného jednání soudu, které vedlo k vydání rozhodnutí, nebo jiným způsobem obdržela úřední informaci o datu a místě konání nařízeného jednání soudu tak, že bylo jednoznačně zjištěno, že o plánovaném jednání soudu věděla a byla informována, že jednání může být konáno a rozhodnutí vyneseno i v její nepřítomnosti,
- b) osoba, o jejíž předání jde, věděla o nařízeném jednání soudu a pověřila obhájce, kterého si sama zvolila, nebo který jí byl ustanoven, aby ji na jednání soudu obhajoval, a ten tak učinil,
- c) osoba, o jejíž předání jde, poté, co jí bylo osobně doručeno rozhodnutí a byla výslovně poučena o svém právu na nové projednání věci nebo právu na podání opravného prostředku, jejichž využití umožňuje její účast v novém nebo opravném řízení, opětovné posouzení nebo přezkoumání věci a provedení nových důkazů a může vést ke změně původního rozhodnutí, se takového práva výslovně vzdala, nebo je v příslušné lhůtě neuplatnila nebo opravný prostředek vzala zpět, nebo
- d) osobě, o jejíž předání jde, nebylo osobně doručeno rozhodnutí, avšak bude tak učiněno neprodleně po jejím předání, tato osoba bude výslovně poučena o svém právu na nové

projednání věci nebo podání opravného prostředku, které umožňují její účast, opětovné posouzení nebo přezkoumání věci a provedení nových důkazů a které mohou vést ke změně původního rozhodnutí, a bude informována o lhůtě k jeho uplatnění.

(5) Jestliže se v době rozhodování soudu osoba, o jejíž předání jde, nezdržuje na území České republiky, nebo se pro její neznámý pobyt opakovaně nepodaří zajistit její přítomnost při veřejném zasedání konaném o předání osoby, soud návrh státního zástupce zamítne. Stejně soud postupuje, jestliže po podání návrhu podle odstavce 1 nastane důvod pro ukončení předběžného šetření uvedený v § 203 odst. 8 9 písm. c), e) nebo g) nebo byl zjištěn důvod pro ukončení předběžného šetření uvedený v § 203 odst. 8 9 písm. d). Jestliže se osoba, o jejíž předání jde, v době rozhodování soudu nachází ve vazbě, soud rozhodne o jejím propuštění. Tato rozhodnutí lze učinit i v neveřejném zasedání. Proti těmto rozhodnutím je přípustná stížnost státního zástupce.

(6) Rozhodne-li soud o tom, že se osoba nepředá, a je-li tato osoba v předběžné vazbě, rozhodne zároveň o jejím propuštění, pokud nejde o případ podle odstavce 2 písm. b). Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost státního zástupce, která má odkladný účinek pouze tehdy, byla-li podána ihned po vyhlášení rozhodnutí a byla-li současně podána stížnost státního zástupce proti rozhodnutí o tom, že se osoba nepředá.

(7) O rozhodnutí podle odstavců 1 a 5 soud neprodleně informuje příslušný orgán vyžadujícího státu a Policejní prezidium České republiky, a následně také ministerstvo.

§ 208

Zjednodušené předání

(1) Zjednodušené předání se provede, jestliže osoba, o jejíž předání jde, před předsedou senátu za přítomnosti obhájce prohlásí, že souhlasí se svým předáním do jiného členského státu. Před vyslovením souhlasu se svým předáním musí být poučena předsedou senátu o významu takového souhlasu, zejména o tom, že předání bude provedeno bez rozhodnutí o předání, a rovněž o následcích, které jsou s ním spojeny, včetně vzdání se uplatnění zásady speciality. Souhlas s předáním nelze vzít zpět.

(2) Jestliže osoba, o jejíž předání jde, podle odstavce 1 prohlásí, že souhlasí se svým předáním, ustanovení § 203 odst. 8 9 písm. a) a § 205 odst. 1 a odst. 2 písm. a), b), d) až f), j) a k) se neužijí a státní zástupce po skončení předběžného šetření podá návrh soudu na vzetí této osoby do předávací vazby nebo na přeměnu předběžné vazby na vazbu předávací, anebo podá návrh na odložení předání. Shledá-li státní zástupce, že je dán některý z důvodů pro nepředání této osoby uvedených v § 205 odst. 2 písm. c), g) až i), l) nebo m), postupuje, jako by osoba souhlas se svým předáním nevyslovila.

(3) Nenachází-li se osoba, o jejíž předání jde, v předběžné vazbě, státní zástupce nebo s jeho souhlasem policejní orgán tuto osobu zadrží. Státní zástupce odevzdá zadrženou osobu soudu s návrhem na její vzetí do předávací vazby nejpozději do 48 hodin od zadržení, jinak musí být propuštěna na svobodu. Předseda senátu postupuje při rozhodování o zadržené osobě obdobně podle § 77 odst. 2 trestního řádu.

(4) Nachází-li se osoba, o jejíž předání jde, v předběžné vazbě, předseda senátu ji vyslechne a rozhodne o návrhu státního zástupce na přeměnu předběžné vazby na vazbu předávací. O době a místě konání výslechu předseda senátu vyrozumí obhájce a státního zástupce.

(5) Jestliže po podání návrhu podle odstavce 2 nastane důvod pro ukončení předběžného

šetření uvedený v § 203 odst. 8 9 písm. c), e) nebo g) nebo byl zjištěn důvod pro ukončení předběžného šetření uvedený v § 203 odst. 8 9 písm. d), předseda senátu návrh zamítne. Jestliže se osoba, o jejíž předání jde, v době rozhodování soudu nachází ve vazbě, předseda senátu rozhodne o jejím propuštění. Proti těmto rozhodnutím je přípustná stížnost státního zástupce. Řízení o předání končí právní mocí rozhodnutí o zamítnutí návrhu podle odstavce 2.

(6) Pokud osoba, o jejíž předání jde, vysloví souhlas se svým předáním až v průběhu veřejného zasedání konaného o předání, státní zástupce vezme svůj návrh podle § 205 odst. 1 zpět a postupuje podle odstavce 2 věty první. Návrh může vzít zpět nejpozději do doby, než se soud odebere k závěrečné poradě.

(7) Ustanovení odstavce 6 se neužije, shledá-li státní zástupce, že je dán některý z důvodů pro nepředání uvedených v § 205 odst. 2 písm. c), g) až i), l) nebo m).

(8) O pravomocných rozhodnutích podle odstavců 3 až 5 soud neprodleně informuje příslušný orgán vyžadujícího státu a Policejní prezidium České republiky, a následně také ministerstvo; nabylo-li rozhodnutí právní moci před soudem druhého stupně, informaci podá tento soud.

§ 210

Odložení předání

(1) Soud může rozhodnout o odložení předání osoby na dobu, po kterou je nezbytná její přítomnost v České republice v souvislosti s jiným trestným činem, než pro který byl vydán evropský zatýkácí rozkaz, pro účely trestního řízení vedeného v České republice, výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody, které byly pravomocně uloženy soudem České republiky. Rozhodnutí o odložení předání může soud učinit při rozhodnutí o předání; výjimečně i po povolení předání, byl-li zjištěn důvod pro odložení později nebo vyvstane-li nový důvod pro odložení, a to až do provedení předání. Přitom soud vezme v úvahu zejména závažnost trestného činu, pro který má být osoba předána, závažnost trestného činu, v souvislosti s nímž je o odložení předání rozhodováno, možnost předání této osoby z vyžadujícího státu zpět do České republiky, jakož i možnost dočasného předání osoby do vyžadujícího státu. Před rozhodnutím o odložení předání si soud vyžádá stanovisko soudu a v přípravném řízení státního zástupce příslušných k vedení trestního řízení v České republice nebo soudu, který v prvním stupni rozhodoval ve věci, v níž byl pravomocně uložen trest nebo ochranné opatření.

(2) Je-li rozhodnutí o odložení předání činěno při rozhodnutí o předání, ustanovení § 206 se neužije. Nachází-li se osoba, o jejíž předání jde, v předběžné vazbě, soud současně s rozhodnutím o odložení jejího předání rozhodne o jejím propuštění z takové vazby. Je-li rozhodnutí o odložení předání činěno po rozhodnutí o předání, soud současně s rozhodnutím o odložení jejího předání rozhodne o jejím propuštění z předávací vazby.

(3) Proti rozhodnutím podle odstavců 1 a 2 je přípustná stížnost. Proti rozhodnutí o propuštění z vazby lze stížnost podat pouze tehdy, byla-li současně podána stížnost proti rozhodnutí o odložení předání.

(4) Doručí-li v době, kdy je předání osoby odloženo, též členský stát další evropský zatýkácí rozkaz na tuto osobu pro jiný skutek, než pro který bylo rozhodnuto, že se tato osoba předá, k řízení o takovém evropském zatýkáčím rozkazu jsou příslušné orgány, které byly činné ohledně původního evropského zatýkáčím rozkazu na tuto osobu.

(5) Pomine-li důvod odložení předání, předseda senátu rozhodne o vzetí osoby do

předávací vazby. Ustanovení § 206 odst. 1 věty druhé se neužije. Nelze-li přítomnost osoby, o jejíž předání jde, při rozhodování o předávací vazbě zajistit jinak a nejde-li o zjednodušené předání, postupuje se přiměřeně podle § 69 trestního řádu; v takovém případě se § 79 odst. 1 a § 193 odst. 1 neužijí.

(6) Předseda senátu ukončí řízení o předání, nastane-li důvod pro ukončení předběžného šetření uvedený v § 203 odst. 8 9 písm. c), e), f) nebo g) nebo byl-li zjištěn důvod pro ukončení předběžného šetření uvedený v § 203 odst. 8 9 písm. d).

§ 215

Výkon trestu nebo ochranného opatření uloženého ve vyžadujícím státu

(1) Bylo-li rozhodnuto o nepředání osoby z důvodu uvedeného v § 205 odst. 2 písm. b), předseda senátu vyzve příslušný orgán vyžadujícího státu, aby se ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy vyjádřil, zda má být na území České republiky uznáno a vykonáno rozhodnutí, na jehož základě byl vydán evropský zatýkací rozkaz, a aby pro tyto účely doručil ověřenou kopii vykonatelného rozhodnutí a jeho překlad do českého jazyka, pokud již nebyly opatřeny v průběhu předávacího řízení.

(2) Nevyhoví-li příslušný orgán vyžadujícího státu výzvě předsedy senátu podle odstavce 1 a osoba je v předběžné vazbě, soud ji propustí. Na tyto důsledky předseda senátu ve výzvě vyžadující stát upozorní. Je-li rozhodnutí s překladem doručeno po stanovené lhůtě, soud je postoupí ministerstvu nebo soudu příslušnému k postupu podle hlavy VIII.

(3) Byla-li soudu ve stanovené lhůtě doručena nebo jím opatřena ověřená kopie vykonatelného rozhodnutí vyžadujícího státu a jeho překlad do českého jazyka a příslušný orgán vyžadujícího státu požaduje uznání a výkon tohoto rozhodnutí na území České republiky, osoba se nachází v předběžné vazbě a je dán důvod uznávací vazby, soud neprodleně rozhodne o přeměně předběžné vazby na vazbu uznávací; proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost.

(4) Byla-li osoba předána na základě ujištění podle § 203 odst. 5 6, předseda senátu zjistí u příslušného orgánu vyžadujícího státu, zda jí byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody nebo ochranné opatření spojené se zbavením osobní svobody a zda vyslovila souhlas s jejich výkonem ve vyžadujícím státu, nebo zda vyžadující stát žádá o její převzetí k výkonu takového trestu nebo ochranného opatření, pokud tyto informace soud neobdržel v přiměřené době od předání osoby.

(5) K uznání a výkonu vykonatelného rozhodnutí vyžadujícího státu je příslušný soud, který v prvním stupni rozhodoval, zda se osoba předá. Přitom postupuje přiměřeně podle části třetí hlavy IV dílu 1 oddílů 1 až 3, s výjimkou ustanovení § 119, § 121 odst. 1 až 4, § 122 odst. 2 až 4, § 123 odst. 3, § 127 odst. 1, 2 a 7, § 128, 129, 134 a 135; namísto rozhodnutí o zamítnutí návrhu ministerstva podle § 125 odst. 1 a § 127 odst. 6 rozhodne o zamítnutí uznání rozhodnutí vyžadujícího státu. Pokud jiný členský stát uplatňuje právní předpisy k provedení příslušného právního předpisu Evropské unie⁹⁾, postupuje soud přiměřeně podle hlavy VIII. V případě občana jiného členského státu s trvalým pobytem na území České republiky, který byl předán do jiného členského státu na základě ujištění podle § 203 odst. 5 6, nebo ohledně něhož bylo rozhodnuto o nepředání do jiného členského státu z důvodu uvedeného v § 205 odst. 2 písm. b), se § 120 odst. 1 písm. i) neužije a souhlas soudu podle § 299 odst. 3 se považuje za udělený.

9) Rámcové rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii.

§ 225

Předání z České republiky

(1) Na předání osoby z České republiky do Islandu nebo Norska a na související úkony se přiměřeně užití ustanovení této hlavy o evropském zatýkacím rozkazu. Ustanovení § 203 odst. 5 6, § 205 odst. 2 písm. a), b) a e) a § 207 se neužijí. Ustanovení § 209 odst. 3 se neužije, pokud jde o informování Eurojustu.

(2) Osoba, o jejíž předání jde, se do Islandu nebo Norska nepředá také v případě, že

a) je občanem České republiky,

b) skutek nenaplnuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle práva České republiky a nejde o jednání, ohledně něhož nelze z důvodu nedostatku oboustranné trestnosti odmítnout výkon zatýkacího rozkazu podle Dohody mezi Evropskou unií a Islandskou republikou a Norským královstvím o postupu předávání mezi členskými státy Evropské unie a Islandem a Norskem¹¹⁾; v případě daní, poplatků, cel nebo měny nelze rozhodnout o nepředání jen z toho důvodu, že právní předpisy České republiky neukládají tentýž druh daní, poplatků nebo cel nebo neobsahují stejná ustanovení týkající se daní, poplatků, cel nebo měny jako právní předpisy vyžadujícího státu, nebo

c) trestný čin, pro který byl zatýkací rozkaz vydán, má výlučně politický charakter a ze strany vyžadujícího státu není zaručena vzájemnost¹²⁾.

(3) Ustanovení odstavce 2 se přiměřeně užije i v případě, že Norsko nebo Island požádá o udělení souhlasu s rozšířením předání.

11) Článek 3 odst. 3 Dohody ze dne 28. 6. 2006 mezi Evropskou unií a Islandskou republikou a Norským královstvím o postupu předávání mezi členskými státy Evropské unie a Islandem a Norskem.

12) Článek 6 odst. 2 Dohody ze dne 28. 6. 2006 mezi Evropskou unií a Islandskou republikou a Norským královstvím o postupu předávání mezi členskými státy Evropské unie a Islandem a Norskem.

**Platné znění částí zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád),
ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn a doplňků**

§ 33

Práva obviněného

(1) Obviněný má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, není však povinen vypovídat. Může uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě, činit návrhy a podávat žádosti a opravné prostředky. Má právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůže radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Může žádat, aby byl vyslýchán za účasti svého obhájce a aby se obhájce účastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165). Je-li ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, může s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby. Uvedená práva přísluší obviněnému i tehdy, je-li zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena.

(2) Osvědčil-li obviněný, že nemá dostatek prostředků, aby si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že má nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu. Vyplývá-li ze shromážděných důkazů, že obviněný nemá dostatek prostředků na náhradu nákladů obhajoby, může, je-li to třeba k ochraně práv obviněného, rozhodnout předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce o nároku na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu i bez návrhu obviněného. V případech uvedených ve větě první a druhé náklady obhajoby zcela nebo zčásti hradí stát.

(3) Návrh na rozhodnutí podle odstavce 2 jsou oprávněny podat kromě obviněného a jeho obhájce i osoby uvedené v § 37 odst. 1. Návrh na rozhodnutí podle odstavce 2 včetně příloh, jimiž má být prokázána jeho důvodnost, podává obviněný v přípravném řízení prostřednictvím státního zástupce a v řízení před soudem soudu, který koná řízení v prvním stupni. Proti rozhodnutí podle odstavce 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(4) Pokud byl pravomocným rozhodnutím podle odstavce 2 obviněnému přiznán nárok na bezplatnou obhajobu nebo obhajobu za sníženou odměnu a obviněný o ustanovení obhájce požádá, bude mu obhájce neprodleně ustanoven. Obhájce ustanoví a, pominou-li důvody pro rozhodnutí podle odstavce 2, ustanovení zruší předseda senátu a v přípravném řízení soudce. Ustanovení § 38 odst. 2, § 39 odst. 2, § 40 a 40a se použijí obdobně.

(5) Všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny vždy obviněného o jeho právech poučit a poskytnout mu plnou možnost jejich uplatnění. Obviněného, který byl zadržen či zatčen, je třeba poučit též o právu na naléhavou lékařskou pomoc, o maximální lhůtě, po kterou může být omezen na svobodě, než bude odevzdán soudu, a o právu nechat vyrozumět konzulární úřad a rodinného příslušníka nebo jinou fyzickou osobu, u nichž uvede údaje potřebné k vyrozumění, ~~v případě, že bude vzat do vazby.~~

(6) Orgán činný v trestním řízení, který provedl zadržení či zatčení, předá obviněnému bez zbytečného odkladu písemné poučení o jeho právech; obviněnému musí být umožněno si toto poučení přečíst; obviněný má právo ponechat si toto poučení u sebe po celou dobu omezení nebo zbavení osobní svobody.

§ 69

Příkaz k zatčení

(1) Jestliže je dán některý z důvodů vazby (§ 67) a obviněného nelze předvolat, předvést nebo zadržet a zajistit tak jeho přítomnost u výslechu, vydá v přípravném řízení soudce na návrh státního zástupce a v řízení před soudem předseda senátu příkaz, aby byl obviněný zatčen.

(2) Příkaz k zatčení musí vedle údajů zajišťujících, že obviněný nebude zaměněn s jinou osobou, obsahovat stručný popis skutku, pro nějž je obviněný stíhán, označení trestného činu, který se v tomto skutku spatřuje, a přesný popis důvodů, pro které se příkaz k zatčení vydává.

(3) Zatčení provedou na podkladě příkazu policejní orgány, které jsou též povinny, je-li toho k provedení příkazu třeba, vypátrat pobyt obviněného.

(4) Zatčená osoba má právo zvolit si obhájce, mluvit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zatčení. Zatčená osoba má dále právo na své náklady komunikovat prostřednictvím písemných sdělení nebo telefonu s osobou, kterou sama určí, je-li to technicky možné a pokud to okolnosti umožňují, zejména neohrozí-li to dosažení účelu trestního řízení nebo nebrání-li tomu zájem na ochraně oběti; tato komunikace podléhá kontrole. Zatčený cizinec má právo, aby byl o jeho zatčení vyrozuměn konzulární úřad státu, jehož je občanem, a právo na komunikaci s tímto konzulárním úřadem. Nemá-li zatčený cizinec dostatek finančních prostředků, komunikace s konzulárním úřadem se mu umožní bezplatně. O těchto právech je třeba zatčenou osobu poučit a poskytnout jí plnou možnost jejich uplatnění.

~~(4)~~ (5) Policejní orgán, který obviněného na základě příkazu zatkl, je povinen ho neodkladně, nejpozději však do 24 hodin, dodat soudu, jehož soudce příkaz vydal, nebo na místo umožňující tomuto soudu provést výslech prostřednictvím videokonferenčního zařízení; není-li to výjimečně možné vzhledem k nepředvídatelným okolnostem, musí být obviněný dodán nejpozději 24 hodin od zatčení jinému věcně příslušnému soudu. Nestane-li se tak, musí být obviněný propuštěn na svobodu.

~~(5)~~ (6) Soudce soudu, který příkaz k zatčení vydal, musí obviněného neprodleně vyslechnout, rozhodnout o vazbě a toto rozhodnutí oznámit obviněnému do 24 hodin od doby, kdy byl obviněný dodán na místo výslechu. Provádí-li výslech obviněného výjimečně jiný věcně příslušný soudce, jemuž byl obviněný dodán vzhledem k nepředvídatelným okolnostem, informuje o jeho výsledku soudce soudu, který příkaz k zatčení vydal. Tento soudce po získání informace o výsledku rozhodne o vazbě a své rozhodnutí oznámí prostřednictvím soudce provádějícího výslech obviněnému. Není-li obviněnému rozhodnutí o vazbě oznámeno do 24 hodin od doby, kdy byl dodán na místo výslechu, musí být propuštěn na svobodu. Obviněný má právo požadovat, aby obhájce byl přítomen při jeho výslechu, pokud je v uvedené lhůtě dosažitelný.

~~(6)~~ (7) Obviněného, který byl vzat do vazby, dodají do místa výkonu vazby policejní orgány.

§ 76

Zadržení osoby podezřelé

(1) Osobu podezřelou ze spáchání trestného činu může, je-li tu některý z důvodů vazby (§ 67), policejní orgán v naléhavých případech zadržet, i když dosud proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 160 odst. 1). K zadržení je třeba předchozího souhlasu státního zástupce. Bez

takového souhlasu lze zadržení provést, jen jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li osoba přistižena při trestném činu nebo zastížena na útěku.

(2) Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.

(3) Policejní orgán, který provedl zadržení, zadrženou osobu vyslechne a o výsledku sepiše protokol, v němž označí místo, čas a bližší okolnosti zadržení a uvede osobní údaje zadržené osoby, jakož i podstatné důvody zadržení.

(4) Policejní orgán, který zadržení provedl nebo kterému byla podle odstavce 2 odevzdána osoba přistižená při trestném činu, ji propustí bezodkladně na svobodu v případě, že bude podezření rozptýleno nebo důvody zadržení z jiné příčiny odpadnou. Nepropustí-li zadrženou osobu na svobodu, předá státnímu zástupci protokol o jejím výsledku s vyhotovením usnesení o zahájení trestního stíhání a další důkazní materiál tak, aby státní zástupce popřípadě mohl podat návrh na vzetí do vazby. Návrh musí policejní orgán podat bez odkladu, aby osoba zadržená podle tohoto zákona mohla být odevzdána soudu nejpozději do 48 hodin od tohoto zadržení; jinak musí být propuštěna na svobodu.

(5) Ustanovení § 33 odst. 1, 5 a 6, § 91, 92, 93 a 95 je třeba přiměřeně dbát i tehdy, jestliže je zadržená osoba vyslýchána v době, kdy ještě proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 160).

~~(6) Zadržená osoba má právo zvolit si obhájce, hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zadržení; má též právo požadovat, aby obhájce byl přítomen při jejím výsledku podle odstavce 3, ledaže je obhájce ve lhůtě uvedené v odstavci 4 nedosažitelný. O těchto právech je třeba podezřelého poučit a poskytnout mu plnou možnost jejich uplatnění.~~

(6) Zadržený podezřelý má právo požadovat, aby obhájce byl přítomen při jeho výsledku podle odstavce 3, ledaže je obhájce ve lhůtě uvedené v odstavci 4 nedosažitelný.

§ 76b

Práva zadržené osoby

Zadržená osoba má právo zvolit si obhájce, mluvit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zadržení. Zadržená osoba má dále právo na své náklady komunikovat prostřednictvím písemných sdělení nebo telefonu s osobou, kterou sama určí, je-li to technicky možné a pokud to okolnosti umožňují, zejména neohrozí-li to dosažení účelu trestního řízení nebo nebrání-li tomu zájem na ochraně oběti; tato komunikace podléhá kontrole. Zadržený cizinec má právo, aby byl o jeho zadržení vyrozuměn konzulární úřad státu, jehož je občanem, a právo na komunikaci s tímto konzulárním úřadem. Nemá-li zadržený cizinec dostatek finančních prostředků, komunikace s konzulárním úřadem se mu umožní bezplatně. O těchto právech je třeba zadrženou osobu poučit a poskytnout jí plnou možnost jejich uplatnění.

§ 466a

Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie¹¹⁾.

11) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody.

* * *

**Platné znění částí zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů,
s vyznačením navrhovaných změn a doplňků**

§ 13a

Užívání telefonu

(1) ~~Obviněnému~~ **Obviněný**, u něhož není důvodem vazby obava, že bude mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání,³⁾ ~~se zpravidla umožní použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou.^{4b)}~~ **má právo na použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou v době vymezené vnitřním řádem vazební věznice; toto právo lze omezit pouze v odůvodněných případech, zejména je-li to nutné k ochraně bezpečnosti nebo práv jiných osob.**

(2) Ze závažného důvodu lze obviněnému uvedenému v odstavci 1 povolit použití telefonu ke kontaktu s jinou osobu, než je osoba blízká.

(3) Obviněný má právo na použití telefonu ke kontaktu se svým obhájcem nebo advokátem, který obviněného zastupuje v jiné věci. Nemá-li finanční prostředky, umožní mu věznice první kontakt na své náklady.

(4) Náklady spojené s použitím telefonu hradí obviněný. Obviněný není oprávněn mít u sebe nebo používat ve výkonu vazby telefon nebo jiné komunikační nebo záznamové prostředky, včetně jejich příslušenství a součástí. Jestliže se mu použití telefonu umožní, je povinen použít telefon určený pro tento účel věznicí. U osob ve vydávací nebo předávací vazbě povoluje umožnění použití telefonu příslušný soudce; v rámci předběžné vazby státní zástupce.

(5) Nejde-li o telefonáty s osobou uvedenou v § 13 odst. 3 nebo § 14 odst. 9 nebo § 26 odst. 6, je Vězeňská služba oprávněna seznamovat se formou odposlechu s telefonáty uvedenými v odstavcích 1 a 2 a pořizovat jejich záznam.

3) § 67 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

~~4b) § 116 občanského zákoníku.~~

* * *

Platné znění částí zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn a doplňků

§ 46

Vazba mladistvého

(1) Mladistvý může být vzat do vazby jedině tehdy, nelze-li účelu vazby dosáhnout jinak.

(2) O zadržení, zatčení nebo vzetí do vazby mladistvého je třeba bez zbytečného odkladu vyrozumět jeho zákonného zástupce, jeho zaměstnavatele, příslušné středisko Probační a mediační služby a příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí; jde-li o mladistvého, kterému byla uložena ochranná výchova, vyrozumí se o tom výchovné zařízení, ve kterém vykonává ochranou výchovu. **Namísto zákonného zástupce nebo opatrovníka, kteří nemohou mladistvého zastupovat pro střet zájmů, se vyrozumí, je-li to v zájmu mladistvého, opatrovník ustanovený podle § 43 odst. 2. Zaměstnavatel mladistvého se vyrozumí pouze, prohlásí-li mladistvý, popřípadě jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, že s takovým vyrozuměním souhlasí.**

Rozdílová tabulka návrhu předpisu ČR s legislativou EU

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Navrhovaný právní předpis ČR		Odpovídající předpis ES/EU			
Ustanovení (část, §, odst., písm., apod.)	Obsah	Celex č.	Ustanovení (čl., odst., písm., bod, apod.)	Obsah	Poznámka
Čl. I bod 3 (§ 193 odst. 8)	Je-li předávajícím státem členský stát, pro který je závazný právní předpis Evropské unie upravující právo na přístup k obhájci ⁴³⁾ , a osoba, o jejíž předání jde, nemá v trestním řízení v České republice, v němž byl vydán evropský zatýkácí rozkaz, obhájce, má právo zvolit si obhájce za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro předávací řízení v předávajícím státě; ustanovení § 33 odst. 2 trestního řádu se přitom nepoužije. Pokud příslušný orgán předávajícího státu sdělí, že osoba, o jejíž předání jde, prohlásila, že si přeje tohoto práva využít, soud této osobě prostřednictvím příslušného orgánu předávajícího státu poskytne bez zbytečného odkladu přehled vhodných advokátů zaměřených na mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Zaměření podle věty druhé eviduje na žádost advokáta Česká advokátní komora v seznamu advokátů nebo seznamu evropských advokátů.	32013L0048	Článek 10 odst. 4 věta druhá	Úlohou tohoto obhájce ve vydávajícím členském státě je poskytovat pomoc obhájci ve vykonávajícím členském státě tím, že mu poskytuje informace a poradenství, aby umožnil účinný výkon práv vyžádané osoby podle rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV.	
		32013L0048	Článek 10 odst. 5	Pokud si vyžádané osoby přejí vykonávat právo jmenovat obhájce ve vydávajícím členském státě a nemají-li již tohoto obhájce, příslušný orgán ve vykonávajícím členském státě o tom neprodleně informuje příslušný orgán ve vydávajícím členském státě. Příslušný orgán tohoto státu poskytne bez zbytečného prodlení informace vyžádaným osobám, aby jim usnadnil jmenování obhájce v tomto státě.	
		32013L0048	Článek 15 odst. 2	Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.	
Čl. I bod 6 (§ 204 odst. 3)	Je-li vyžadujícím státem členský stát, pro který je závazný právní předpis Evropské unie upravující právo na přístup k obhájci ⁴³⁾ , státní zástupce nebo policejní orgán, který provedl zadržení, poučí zadrženou osobu již v průběhu zadržení o tom, že nemá-li v trestním řízení ve vyžadujícím státě, v němž byl nebo by mohl být vydán evropský zatýkácí rozkaz, obhájce, má právo zvolit si v souladu s právem vyžadujícího státu obhájce za účelem poskytování pomoci obhájci zvolenému nebo ustanovenému pro řízení podle tohoto dílu. Zadrženou osobu poučí rovněž o tom, že prohlásí-li, že si přeje práva	32013L0048	Článek 10 odst. 4	Příslušný orgán ve vykonávajícím členském státě informuje vyžádané osoby bez zbytečného prodlení po zbavení svobody o jejich právu jmenovat obhájce ve vydávajícím členském státě. Úlohou tohoto obhájce ve vydávajícím členském státě je poskytovat pomoc obhájci ve vykonávajícím členském státě tím, že mu poskytuje informace a poradenství, aby umožnil účinný výkon práv vyžádané osoby podle rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV.	

Navrhovaný právní předpis ČR		Odpovídající předpis ES/EU			
Ustanovení (část, §, odst., písm., apod.)	Obsah	Celex č.	Ustanovení (čl., odst., písm., bod, apod.)	Obsah	Poznámka
	podle věty první využít, vyžadující stát je jí povinen poskytnout informace, které jí zvolení obhájce za tímto účelem usnadní. Prohlásí-li zadržená osoba, že si přeje využít práva podle věty první, státní zástupce o tom neprodleně informuje příslušný orgán vyžadujícího státu a informace, které obdrží od příslušného orgánu vyžadujícího státu za účelem uplatnění práva podle věty první, poskytne bez zbytečného odkladu zadržené osobě. Ustanovením tohoto odstavce není dotčen běh lhůt podle § 209.	32013L0048	Článek 10 odst. 5	Pokud si vyžádané osoby přejí vykonávat právo jmenovat obhájce ve vydávajícím členském státě a nemají-li již tohoto obhájce, příslušný orgán ve vykonávajícím členském státě o tom neprodleně informuje příslušný orgán ve vydávajícím členském státě. Příslušný orgán tohoto státu poskytne bez zbytečného prodlení informace vyžádaným osobám, aby jim usnadnil jmenování obhájce v tomto státě	
		32013L0048	Článek 10 odst. 6	Právem vyžádané osoby jmenovat obhájce ve vydávajícím členském státě nejsou dotčeny lhůty uvedené v rámcovém rozhodnutí 2002/584/SVV ani povinnost vykonávajícího soudního orgánu, aby v těchto lhůtách a za podmínek uvedených v tomto rámcovém rozhodnutí rozhodl o předání dané osoby.	
Čl. II bod 1 (§ 69 odst. 4)	Zatčená osoba má právo zvolit si obhájce, mluvit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zatčení. Zatčená osoba má dále právo na své náklady komunikovat prostřednictvím písemných sdělení nebo telefonu s osobou, kterou sama určí, je-li to technicky možné a pokud to okolnosti umožňují, zejména neohrozí-li to dosažení účelu trestního řízení nebo nebrání-li tomu zájem na ochraně oběti; tato komunikace podléhá kontrole. Zatčený cizinec má právo, aby byl o jeho zatčení vyrozuměn konzulární úřad státu, jehož je občanem, a právo na komunikaci s tímto konzulárním úřadem. Nemá-li zatčený cizinec dostatek finančních prostředků, komunikace s konzulárním úřadem se mu umožní bezplatně. O těchto právech je třeba zatčenou osobu poučit a poskytnout jí plnou možnost jejich uplatnění.	32013L0048	Čl. 3 odst. 2 písm. c)	Podezřelé nebo obviněné osoby mají přístup k obhájci bez zbytečného prodlení. V každém případě mají podezřelé nebo obviněné osoby přístup k obhájci počínaje od toho z následujících okamžiků, který nastane dříve: a) před jejich výslechem ze strany policejního nebo jiného orgánu činného v trestním řízení či justičního orgánu; b) při provádění vyšetřovacího či jiného úkonu za účelem shromáždění důkazních prostředků podle odst. 3 písm. c) ze strany vyšetřovacího či jiného příslušného orgánu; c) bez zbytečného prodlení po zbavení osobní svobody; d) pokud byly předvolány k soudu s příslušností v trestních věcech, v přiměřené lhůtě před tím, než se k tomuto soudu dostaví.	
			Čl. 3 odst. 3 písm. a)	Právo na přístup k obhájci znamená, že: a) členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby měly právo scházet se o samotě a komunikovat s obhájcem, který je zastupuje, a to i před výslechem ze strany policejního nebo jiného orgánu činného v trestním řízení	

Navrhovaný právní předpis ČR		Odpovídající předpis ES/EU			
Ustanovení (část, §, odst., písm., apod.)	Obsah	Celex č.	Ustanovení (čl., odst., písm., bod, apod.)	Obsah	Poznámka
				<p>nebo soudního orgánu;</p> <p>b) členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby měly právo, aby byl přítomen jejich obhájce a mohl se aktivně účastnit výsledku. Tato účast musí být v souladu s postupy podle vnitrostátního práva, pokud tyto postupy nenaruší účinný výkon a samotnou podstatu dotčeného práva. Jestliže se obhájce výsledku zúčastní, je skutečnost, že k této účasti došlo, zaznamenána v souladu s postupem pro pořizování záznamů podle práva dotčeného členského státu;</p> <p>c) členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby měly právo na to, aby byl jejich obhájce přítomen přinejmenším při následujících vyšetřovacích úkonech nebo úkonech prováděných za účelem shromáždění důkazních prostředků, pokud jsou tyto úkony stanoveny vnitrostátním právem a pokud se vyžaduje nebo umožňuje, aby byla podezřelá nebo obviněná osoba dotčenému úkonu přítomna:</p> <p>i) identifikace,</p> <p>ii) konfrontace,</p> <p>iii) rekonstrukce místa trestného činu.</p>	
			Čl. 4	Členské státy respektují důvěrnost komunikace mezi podezřelými nebo obviněnými osobami a jejich obhájcem v rámci výkonu práva na přístup k obhájci stanoveného podle této směrnice. Tato komunikace zahrnuje schůzky, korespondenci, telefonické hovory a jiné formy komunikace, které jsou přípustné podle vnitrostátního práva.	
			Čl. 6 odst. 1	Členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby, které jsou zbaveny osobní svobody, měly právo komunikovat bez zbytečného prodlení alespoň s jednou třetí osobou, kterou navrhly, například s příbuzným.	
			Čl. 7 odst. 1	Členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby, které jsou cizími státními příslušníky a které jsou zbaveny osobní svobody, měly právo nechat o zbavení osobní svobody vyrozumět bez zbytečného prodlení konzulární	

Navrhovaný právní předpis ČR		Odpovídající předpis ES/EU			
Ustanovení (část, §, odst., písm., apod.)	Obsah	Celex č.	Ustanovení (čl., odst., písm., bod, apod.)	Obsah	Poznámka
				úřady státu, jehož jsou státními příslušníky, a s těmito úřady komunikovat, pokud si to přejí. Pokud však mají podezřelé či obviněné osoby dvě nebo více státních příslušností, mohou si zvolit, který konzulární úřad má být o zbavení svobody případně vyrozuměn a s kým si přejí komunikovat.	
Čl. II bod 2 (§ 76b)	Zadržená osoba má právo zvolit si obhájce, mluvit s ním bez přítomnosti třetí osoby a radit se s ním již v průběhu zadržení. Zadržená osoba má dále právo na své náklady komunikovat prostřednictvím písemných sdělení nebo telefonu s osobou, kterou sama určí, je-li to technicky možné a pokud to okolnosti umožňují, zejména neohrozí-li to dosažení účelu trestního řízení nebo nebrání-li tomu zájem na ochraně oběti; tato komunikace podléhá kontrole. Zadržený cizinec má právo, aby byl o jeho zadržení vyrozuměn konzulární úřad státu, jehož je občanem, a právo na komunikaci s tímto konzulárním úřadem. Nemá-li zadržený cizinec dostatek finančních prostředků, komunikace s konzulárním úřadem se mu umožní bezplatně. O těchto právech je třeba zadrženou osobu poučit a poskytnout jí plnou možnost jejich uplatnění.	32013L0048	Čl. 3 odst. 2 písm. c) Čl. 3 odst. 3 písm. a)	<p>Podezřelé nebo obviněné osoby mají přístup k obhájci bez zbytečného prodlení. V každém případě mají podezřelé nebo obviněné osoby přístup k obhájci počínaje od toho z následujících okamžiků, který nastane dříve:</p> <p>a) před jejich výslechem ze strany policejního nebo jiného orgánu činného v trestním řízení či justičního orgánu;</p> <p>b) při provádění vyšetřovacího či jiného úkonu za účelem shromáždění důkazních prostředků podle odst. 3 písm. c) ze strany vyšetřovacího či jiného příslušného orgánu;</p> <p>c) bez zbytečného prodlení po zbavení osobní svobody;</p> <p>d) pokud byly předvolány k soudu s příslušností v trestních věcech, v přiměřené lhůtě před tím, než se k tomuto soudu dostaví.</p> <p>Právo na přístup k obhájci znamená, že:</p> <p>a) členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby měly právo scházet se o samotě a komunikovat s obhájcem, který je zastupuje, a to i před výslechem ze strany policejního nebo jiného orgánu činného v trestním řízení nebo soudního orgánu;</p> <p>b) členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby měly právo, aby byl přítomen jejich obhájce a mohl se aktivně účastnit výsledku. Tato účast musí být v souladu s postupy podle vnitrostátního práva, pokud tyto postupy nenaruší účinný výkon a samotnou podstatu dotčeného práva. Jestliže se obhájce výsledku zúčastní, je skutečnost, že k této účasti došlo, zaznamenána v souladu s postupem pro pořizování záznamů podle práva dotčeného členského státu;</p> <p>c) členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby</p>	

Navrhovaný právní předpis ČR		Odpovídající předpis ES/EU			
Ustanovení (část, §, odst., písm., apod.)	Obsah	Celex č.	Ustanovení (čl., odst., písm., bod, apod.)	Obsah	Poznámka
				<p>měly právo na to, aby byl jejich obhájce přítomen přinejmenším při následujících vyšetřovacích úkonech nebo úkonech prováděných za účelem shromáždění důkazních prostředků, pokud jsou tyto úkony stanoveny vnitrostátním právem a pokud se vyžaduje nebo umožňuje, aby byla podezřelá nebo obviněná osoba dotčenému úkonu přítomna:</p> <p>i) identifikace,</p> <p>ii) konfrontace,</p> <p>iii) rekonstrukce místa trestného činu.</p> <p>Čl. 4</p> <p>Členské státy respektují důvěrnost komunikace mezi podezřelými nebo obviněnými osobami a jejich obhájcem v rámci výkonu práva na přístup k obhájci stanoveného podle této směrnice. Tato komunikace zahrnuje schůzky, korespondenci, telefonické hovory a jiné formy komunikace, které jsou přípustné podle vnitrostátního práva.</p> <p>Čl. 6 odst. 1</p> <p>Členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby, které jsou zbaveny osobní svobody, měly právo komunikovat bez zbytečného prodlení alespoň s jednou třetí osobou, kterou navrhly, například s příbuzným.</p> <p>Čl. 7 odst. 1</p> <p>Členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby, které jsou cizími státními příslušníky a které jsou zbaveny osobní svobody vyrozumět bez zbytečného prodlení konzulární úřady státu, jehož jsou státními příslušníky, a s těmito úřady komunikovat, pokud si to přejí. Pokud však mají podezřelé či obviněné osoby dvě nebo více státních příslušností, mohou si zvolit, který konzulární úřad má být o zbavení svobody případně vyrozuměn a s kým si přejí komunikovat.</p>	
Čl. III (§ 13a odst. 1)	Obviněný, u něhož není důvodem vazby obava, že bude mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, má právo na použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou v době vymezené vnitřním řádem vazební věznice; toto právo lze	32013L0048	Čl. 6 odst. 1	Členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby, které jsou zbaveny osobní svobody, měly právo komunikovat bez zbytečného prodlení alespoň s jednou třetí	

Navrhovaný právní předpis ČR		Odpovídající předpis ES/EU			
Ustanovení (část, §, odst., písm., apod.)	Obsah	Celex č.	Ustanovení (čl., odst., písm., bod, apod.)	Obsah	Poznámka
	omezit pouze v odůvodněných případech, zejména je-li to nutné k ochraně bezpečnosti nebo práv jiných osob.			osobou, kterou navrhly, například s příbuzným.	
Čl. IV (§ 46 odst. 2 věta druhá a třetí)	Namísto zákonného zástupce nebo opatrovníka, kteří nemohou mladistvého zastupovat pro střet zájmů, se vyrozumí, je-li to v zájmu mladistvého, opatrovník ustanovený podle § 43 odst. 2. Zaměstnavatel mladistvého se vyrozumí pouze, prohlásí-li mladistvý, popřípadě jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, že s takovým vyrozuměním souhlasí. Zaměstnavatel mladistvého se vyrozumí pouze, prohlásí-li mladistvý, případně jeho zákonný zástupce, že s takovým vyrozuměním souhlasí.	32013L0048	Čl. 5 odst. 2	Je-li podezřelou nebo obviněnou osobou dítě, členské státy zajistí, aby osoba, která má za dítě rodičovskou zodpovědnost, byla co nejdříve informována o zbavení osobní svobody a o příslušných důvodech, ledaže je to v rozporu s nejlepším zájmem dítěte; přičemž v takovém případě je informována jiná vhodná dospělá osoba. Pro účely tohoto odstavce se za dítě považuje osoba mladší 18 let.	
Čl. IV	Tento zákon nabývá účinnosti dnem 15. listopadu 2016.	32013L0048	Článek 15 odst. 1	Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 27. listopadu 2016. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.	

Číslo předpisu EU (celex)	Název předpisu EU
32013L0048	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody